

ಕರವಂಜ

Karavanji

ಸಂವೈಂಬರ್

೧೯೬೨

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನ. ಮೂರ್ತಿ

ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ

ಶ್ರೀ ರಾಮಿ

ಶ್ರೀ ಕೇಶ

ಶ್ರೀ ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಶ್ರೀ ಅಂಜೀ ಅಫೀಸ್ ಕುಮಾರು

ಶ್ರೀ ಅಷ್ವನಕ್ರ

ಶ್ರೀ ಪಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ತಳನಗಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಬದಿಪುತಿ
ಕವನಗ್ರಾಹ

ನಮ್ಮ ಸೋಲರ್ ಏಜನ್ಸಿ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

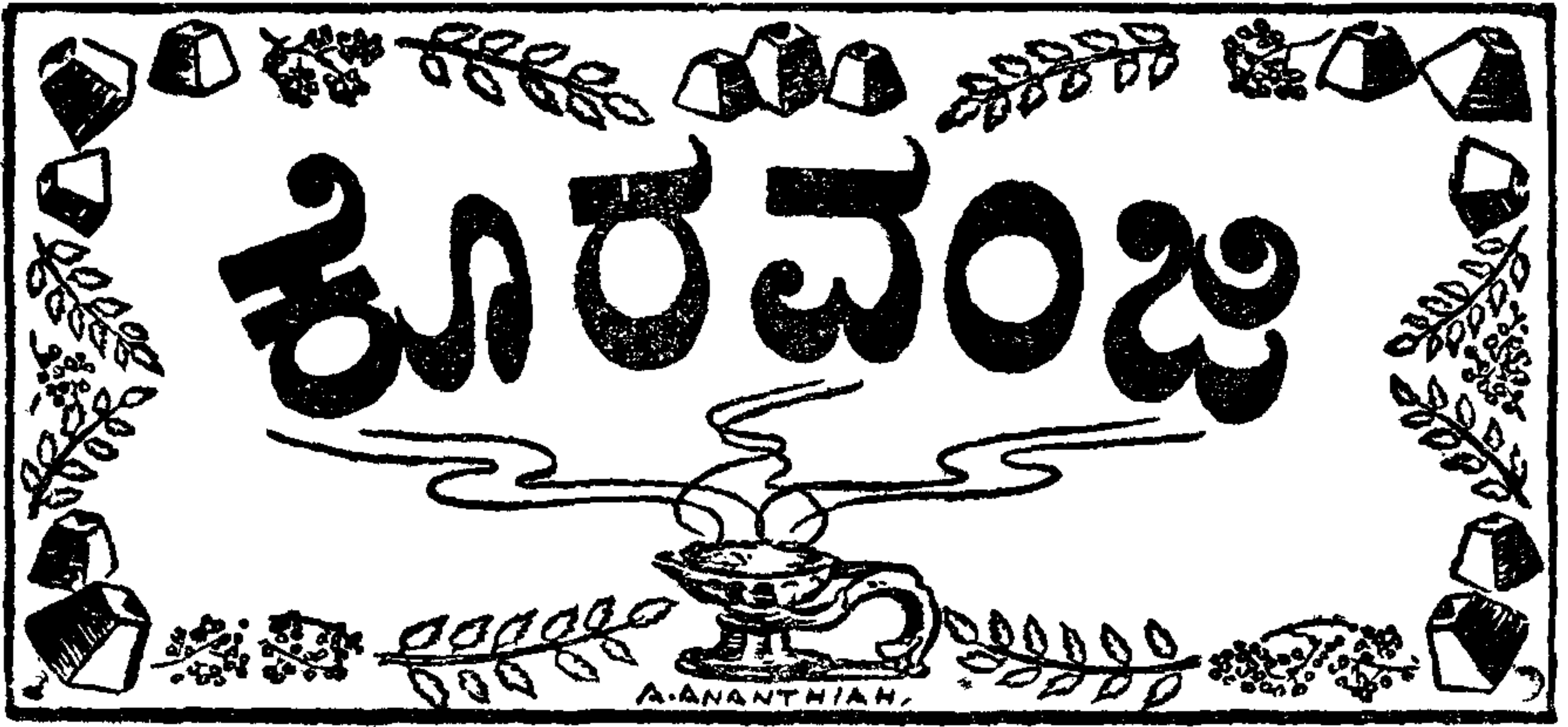
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಮನೆ ನಿನ್ನದು ಮನ ನನ್ನದು
300 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 3-00
ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾದಂಬರಿ
ರಾಣಿ ಮತ್ತೆ ಬರಲಿಲ್ಲ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು
ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ ಕಾದಂಬರಿ
ಡಾ|| ಅವಿಲಾ
260 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-50
ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ
ಅದೃಷ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಮಡದಿ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಭಾಗ್ಯಸುಮಂಗಲಿ
204 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಮ. ನ. ಮೂರ್ತಿಗಳು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ
ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ
204 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸೊಸೆ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಮೈ. ಸು ಶೇ. ರವರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ
ಶ್ರೀಮಂತ ಸುಂದರಿ
176 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ
ಸುಂದರೂ ಸಂಸಾರ
252 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-25
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಬಂಗಾರಲಕ್ಷ್ಮಿ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಕರ ಹೊಸ
ಕಾದಂಬರಿ
ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ
190 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00

ವಿ. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಬರೆದ
ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ
ರಾಣಾ ಸಮರಸಿಂಹ
204 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಜಿ. Chi ಯವರ ಕಾದಂಬರಿ
TENT ಸಿನೇಮಾ
200 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಮೈ. ಸು ಶೇ. ರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಶುಭ ಸ್ವೀಕಾರ
200 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಅಮರ ಸರಸ್ವತಿ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾದಂಬರಿ
ಇಬ್ಬರು ಸುಂದರಿಯರು
200 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಅಮೃತ ಮಂಥನ
216 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ನಾಟ್ಯ ಕಸ್ತೂರಿ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಕರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ
208 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಮ. ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿಗಳು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ
ಸುವರ್ಣ ಮೋಹಿನಿ
200 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾದಂಬರಿ
ಪ್ರಣಯ ಕೋಲಾಹಲ
204 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00
ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗಳ ಕಾದಂಬರಿ
ವೀರಪಾಂಡ್ಯ ಕಟ್ಟಬೊಮ್ಮ
96 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 1-25
ಮಾ. ಭೀ. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್‌ರವರ ಕಾದಂಬರಿ
ಅಲೋಚಿತಾದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರೆ
200 ಪುಟಗಳು ಬೆಲೆ 2-00

ಗೀತಾ ಏಜನ್ಸೀಸ್-ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೨.

Koravanji, Sept. 1962.

ಸಂಪುಟ ೨೧

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೬೨

ಸಂಚಿಕೆ ೬

★ ಕು ಹ ಕಿ ದಿ ಗ ಳು ★

ಮೈಸೂರು ಹೆಸರಿನ ಜಾಡ್ಯ ಜಕಾರ್ತಾಕ್ಕೂ ತಾರಿದೆಯಂತೆ !
ಏಷ್ಯನ್ ಕ್ರೀಡಾ ಕೂಟಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು
ಚಳವಳಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆಯಂತೆ !

* * * *

ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವವರು ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ
ಯವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ
ಬಹುದು.

—ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಕ್ಕಿ ಕಕ್ಕಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೆ !!

* * * *

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸುಕಾರ್ನೊರವರನ್ನು ಜನರಲ್ ರೀಖಿ ಅವರು ಭೇಟಿಮಾಡಿದಾಗ
“ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾಕಪ್ಪ ಬಂದೆ ? ಚೀನೀ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬಾರದೇ ” ಎಂದು
ಕೇಳಿದರು ಅನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ.

* * * *

ಆಕಾಶವಾಣಿ ಬಂಗಲೆಯ ಬಳಿ ರಾತ್ರಿ ೧-೨ ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಎಂಥೆಂಥದೋ ವಿಕಾರ ಸದ್ದುಗಳು ಕೇಳಬರುತ್ತದಂತೆ.

—ಹಿಂಬದಿಯ ಗಾಯಕರ ಗೋಳರಬೇಕು ? ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ದೆವ್ವ
ಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ?

* * * *

ಭಾವೈಕ್ಯ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಎರಡರಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆಯಂತೆ
—ಮಾಸ್ಟರ್ ತಾರಾಸಿಂಗರು ಅಕಾಲಿದಳದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹದ ಆಚರಣೆಗೆ ಎಲ್ಲ
ಅಣಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ!

ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಡಾಕ್ಟರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾಮೂಹಿಕ
ಸಂವು ಹೂಡಿದರಂತೆ.

—ಆ ವಾರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಾಯಲೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ.

ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ನಡೆದರೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಎಂದು ವೈದ್ಯರು ಸಲಹೆ
ಇತ್ತಾಗ. ಯಾರ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಎಂದು ರೋಗಿಯು ಕೇಳಬಹುದೇನಿಲ್ಲ!

ಹುದುಗಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹೊರ ಸೆಳೆಯುವ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅರ್ಧ ಸಚಿವರು
ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದಿದಾರಂತೆ.

—ಅಂದಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಲಾಮನ್ನು ಹಾಕಿಸುವ
ಫ್ಯಾಷನ್ ಶುರುವಾಗಬಹುದೇನೋ?

ಅಂಜೆಪ್ಯಾದೆ ಯಂಕೆ ರಾಯನನ್ನು ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿತೆಂದು ಸುದ್ದಿ.

—ಪ್ಯಾದೆಯ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ನಾಯಿಗೆ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕು!

ಹಿತ್ತಲಗಿಡ ಮದ್ದಲ್ಲ ಮನೆ ಅಡಿಗೆ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ.

ಹೊಗಳಿ ಹೊಗಳಿ ತೊನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು
ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರಂತೆ.

ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವೊಂದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ
ಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಭರಿಸಿದ ಯುವಕ
ಪೋಲೀಸರು, ಕೀಟಲೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಹವ್ಯಾಸದವರನ್ನು ಸೆರೆ
ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ನಮ್ಮೂರು ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಈಗ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ.
ಧೈರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಡುಪಾಗುತ್ತೆ.

ದೊಡ್ಡಾಸ್ಪತ್ರೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಬೊಗಳೋ ನಾಯಿಗಳಾದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ.

ಹೇಗೂ ಕಚ್ಚುಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಒಳಗಿರುತ್ತವಲ್ಲ.

ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು

೧

“ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಭೀಮಸಿಂಗರೇ ! ನಿಮ್ಮ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರ ಮಿಲಿಟರಿ ಹೋಟಲಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಏನಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತೆ. ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದಾರುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ದೊರಕುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟು ಅಣಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ರುಚಿಯಾದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸು ಹಿದ್ದೀರಿ. ಇಂತಹ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ನಿಮಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಯಾತರಿಂದ ಬಂತು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಪುಸ್ತಕ ಸ್ವಾಮಿ ! ಪುಸ್ತಕ !! ಅದೇ ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ತುಂಬಿದ್ದು ” ಅಂದರು ಭೀಮಸಿಂಗರು. ನನ್ನ ತಲೆತಿರುಗಿತು.. ಮಿಲಿಟರಿ ಹೋಟಲನ್ನು ಲಾಭ ದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಪುಸ್ತಕ ಯಾವುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಅಂತಹ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ.

“ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ ಸ್ವಾಮಿ ! ಅಂತಹ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ದಯಪಾಲಿ ಸಿದುದು. ಅಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾವುದು ” ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡೆ.

“ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ದಿನಾಗಲೂ ಸಂಜೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಹೊತ್ತು ಅರಗಿಳಿಗೆ ಮಾತನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಸಂಯಮ ತಾಳ್ಮೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂಮ ಬರೆ ದಿತ್ತು ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದ ಭೀಮಸಿಂಗ.

“ ಆಮೇಲೆ ” ಅಂತ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆ.

ಆಮೇಲೆ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಳೆಯು ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಿರ ಬಹುದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ.

“ ವಾತ್ಸಾಯನ ಬರೆದ ಕಾಮಸೂತ್ರ ” ಅಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೇಳಿದರು.

“ ಆಮೇಲೆ ” ಅಂತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

“ ಆಮೇಲೆ ಏನುಬಂತು. ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು ನನ್ನಮೇಲೆ, ನಾನು ಓದದೇ ಇದ್ದ ಪುಸ್ತಕ. ಹೆಸರು ಕೇಳಿಯೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ತುಂಬಿತು. ಹೇಗೂ ಯುದ್ಧಕಾಲ ; ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಡಿಮನೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದು

ಕೊಂಡೆ. ಮಿಲಿಟರಿ ಹೋಟಲನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲದ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ವಾತ್ಸಾಲ್ಯಾನವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಎಂದು ಭೀಮಸಿಂಗ ಹೇಳಿದ. ಹೊಸ ಬೀಡಿಯೊಂದನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಹಚ್ಚಿದ.

ಆಮೇಲೆ ಎಂದು ತಿರುಗಿ ಕೇಳಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಅರ್ಧವಾಗದೆ ಇದ್ದ ಬಕ್ರನಿಗೆ “ಆಮೇಲೆ” ಅಂತ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಮಂಡೆಗೆ ಹತ್ತುಲ್ಲ. ಕಬಾಬ್ ಒಂದನ್ನು ಪುಕಟ್ಟು ಉಂಡು ಹೋಗು ಅಂತ ನನ್ನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟ.

೨

ಪೇಟೆ ಚೌಕದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಮ್ಮದ್ ಕಾಕಾ ಒಂದು ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪೇಟೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರು ಕಾಯಿಸುಕ್ಕೆ ತವರದ ಪಾತ್ರೆ ಉಪಯೋಗಿಸುಲ್ಲವೇ ಅಂತಹ ತವರದ ಬಾಯಿಲರ್ ಒಂದನ್ನು ಇರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ, ಚರಂಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲೇ ಚಹಾವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಕೇಟಿನಲ್ಲಿ ಗಾಜಿನಲೋಟಾಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಾನೆ ಮೂರು ನಯಾಪೈಸೆಗೆ “ಘರಂ ಛ್ಹಾ” ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತೊಳೆದ ಲೋಟಾಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಲರ್ ನಿಂದ ಚಹಾವನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಚಹಾವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈರೀತಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮೂರು ಗಂಟೆಕಾಲ, ಸಂಜೆ ರಾತ್ರಿ ಆರು ಗಂಟೆಕಾಲ ಚಹಾ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ನೋಡುಕ್ಕೆ ಸೆಣಕಲು ಆಸಾಮಿ. ಬಾಯಿಲರು ಬಕಿಟು ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಜ್ಜಲು ಚೀಲ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಅಂಗಡಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಹೊತ್ತು ಮಸೀದಿ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಹೊರವರಾಂಡಾದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೆ. ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಇದೇ ಅವನ ದಿನಚರಿ.

ಅವನು ನೊನ್ನೆ ದಿವಸ ನನ್ನ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಮೂರನೆ ಬಂಗಲೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ. ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ. ಇದರ ಮರ್ಮ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಆಸೆಯಾಯ್ತು.

ಮಸೀದಿಯ ಹೊರ ವರಾಂಡಾದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅಹಮ್ಮದ್ ಕಾಕಾ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಂತೀರಿ? ವಿಧಾನಸೌಧದ ಗೆಜೆಟಿಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅವನ ತರಹ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುಕ್ಕೆ ಬರುಲ್ಲ. ಬೀಡಿಕೊಟ್ಟು ಭೇಟಿ ಶುರುಮಾಡಿದೆ. “ಅಮ್ಮದ್ ಕಾಕಾ! ಬಂಗಲೆ ಕೊಂಡೆಯಂತಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟು ಹಣಾನಾ ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲೇ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆಯಾ? ಮೂರು ನಯಾಪೈಸೆ ಚಹಾ ಮಾರಿದರೆ ಏನುತಾನೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತೆ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಚಹಾ ಕುಡಿದಮೇಲೆ ಲೋಟಾನಾ ಇಸುಕೊಂಡು ಬಕೇಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರಿರುತ್ತೆ. ಬಕೆಟ್ ನೀರು ಬಗ್ಗಡ ಆದಾಗ ಅದನ್ನ ಚಹಾ ಬಾಯಿ

ಲರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಗಂಟೆಗೆ ಎರಡು ಹಸಿರು ಏಲಕ್ಕಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಲರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಬಾಯಿಲರಿಂದ ಬಡಿಸಿದ ಚಹಾ ಘರಮಾ ಘಂ! ಅಂತಿರುತ್ತೆ. ಅಹ್ಮದ್ ಚಾ ಅಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿರೋದು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ! ಒಂದು ಲೋಟಾ ಚಹಾ ಮಾರಿದರೆ ಎರಡು ನಯೇಪೈಸೆ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಈ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲೇ ಆ ಬಂಗಲೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಾಯ್ತಾ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮೂಗಿನಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ.

“ಆ ಬಂಗಲೆಯ ಮುಂದೆ ಎಂಟು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೇ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ ಆರೇಳು ಅಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸ್ತೀನಿ” ಎಂದ ಅಮ್ಮದ್ ಕಾಕಾ

“ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಣಾನ ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು ಅಂತ ನಿಂಗೆ ಹೇಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ನಾನು ಓದಿದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ; ಮೊದಲನೇ ಪಾಠದ ಪ್ರಭಾವ” ಅಂತ ಅಹಮದ್ ಕಾಕಾ ಅತಿವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದ.

ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ ನಾನು. ಬಿಡಿಸಿ, ಬಿಡಿಸಿ ಕೇಳಿದೆ. “ನೀನು ಓದಿದ ಪುಸ್ತಕದ, ನೀನು ಓದಿದ ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಾಠವು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವಬೀರಿತು. ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹದಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಸಾರ್ಥಕ್ಯದೊರಕಿಸಿತು” ಅಂತಲೇ ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಮ್ಮದ್ ಕಾಕಾ!” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ಹ್ಲೂ” ಅಂದ.

ಆ ಮಹಾ ಪುಸ್ತಕ ಯಾವುದು? ಮೊದಲ ಪಾಠದ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ? ನಿನ್ನ ಗುರುಗಳು ಯಾರು? ಎಂದು ದೈನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಶಿಷ್ಯನಂತೆ ಕೇಳಿದೆ.

“ಮೊಯುದ್ದೀನ್ ಕುಟ್ಟಿ ನನ್ನ ತಂದೆ. ಅವನೇ ಗುರು ನನಗೆ. ಅವನು ಹಕೀಮ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಜತೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮ ಅಂಬಲಿಮಾಡಿ ಬಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಹೊಟ್ಟೆ ತಂಪಾಗಿ ತುಂಬಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಡಿಯೋವಾಗ ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಸಿವೇ ಕಾಣಿಸ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ದಿನವೆಲ್ಲಾ.

ನನ್ನ ತಂದೆಯೇ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಬಾಲಬೋಧೆಯ ಮೊದಲನೇ ಸಾಠ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟ.

ಆಟ ಉಟ ಓಟ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಿದ. ಹೇಳಿ ಬರೆಯಿಸಿದ ಎರಡನೆ ಪಾಠ ಶುರುವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಅವ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. “ ಸೈತಾನಿ, ಆ ಹಾಫಿಜಾ ಬೀ ಜತೆಗೆ ಓಡಿಹೋದ ” ಅಂತ ಅಮ್ಮಾ ಬೈದು ಅಡಿಗೆಮಡಿಕೇನ ಒಡೆದಳು. ಮೂರು ದಿನ ಆದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ದಿನ ಒರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದ ಗುಡಿಸಲಿನ ನೂರ್‌ಬೀ ಅಜ್ಜಿ ಬಂದು ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ಕೋಟಾಯಂಗೆ ಓಡಿ ಹೋದಳು. ನೀನೇನ್ಮಾಡ್ತಿ ನಮ್ಮನೇಲಿ ಕೆಲ್ಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರ್ತೀಯಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಉಹ್ಹಾ ಅಂದೆ. ಹಾಗಾರೆ ಈ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು ಇದು ನಮ್ಮ ಮನೆ. ಎಂದಳು.

ಆವತ್ತೇ ಆ ಕಾಸರಗೋಡುಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ನನ್ನ “ ಆಟ ” ಮುಗಿದಿತ್ತು “ ಓಟ ” ಮಾಡಿದ್ದೆ. “ ಉಟ ” ಕೈ ಏನಾರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತು ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲ ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾನೂ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಾನೇ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಾನು ನಿಂತೆ ಮೊಯುದ್ದೀನ್ ಕುಟ್ಟಿ ಕಲಿಸಿದ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿ ಚಹಾ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಾನೇ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ನಡೆಸಿ ಕೊಟ್ಟ ” ಎಂದ.

“ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ್ದು ಆ ಪಾಠ ಅಂದೆಯಲ್ಲಾ, ನಿನ್ನ ಬಾಳಿನ ಅನುಭವ ಅಲ್ಲವೇ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಅಲ್ಲ ಹಾಗಲ್ಲ ಕಣಯ್ಯಾ ! ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಕುಟ್ಟಿ ಒಂದು ತರಹಾ ನನ್ನ ಬಲ ಅಪ್ಪ. ದಿಟವಾದ ಅಪ್ಪನ್ನ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ನನಗೆ “ ಬಲ ” ವನ್ನು ತುಂಬಿದ. ಅವನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಪಾಠದಿಂದಲೇ ನಾನು ಬಾಳುತ್ತಾ ಇರೋದು ಬೆಳಿತಾ ಇರೋದು ಅದಕ್ಕೇ ಮಸೀದಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗೋದು ನಾನು. ಆ ಬಂಗಲೆ ಮುಂದೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೂ ‘ ನಾನು ’ ಇರೋತನಕ ಇಲ್ಲೇ ಬಂದು ಹಿತ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಹೇಳಿ ಮುಸುಕು ಹೊದ್ದುಗೊಂಡ.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ನನಗೂ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ಝಾವ ನಾಲ್ಕರ ಹೊತ್ತಾ ಗಿರಬಹುದು. ಏನೋ ಸದ್ದಾಯಿತು. ಎಚ್ಚರವಾಯ್ತು. ಮುಸುಕು ತೆಗೆದೆ ಅಮ್ಮದ್ ಕಾಕಾ ನಮಾಜ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ ಇದೇ ಗದ್ದಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಮುಸುಕು ಎಳೆದೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏದು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮದ್ ಕಾಕಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅವ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪೇಟೇ ಚೌಕದಲ್ಲಿ “ ಘರಮ್ ಛಾ ! ” ಅಂತ ಕಾಯಕ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು ; ಎಂದು ಅರಿವಾಯಿತು.

ಮ. ಮ. ರೋಗ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸಬಗೆಯ ರೋಗವೊಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ತಲೆದೋರಿದೆಯೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಪರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮನೆ ಸಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಹುಡುಗ ಮೊನ್ನೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದನಂತೆ....ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮ....ಮ ...ಎಂದೆಲ್ಲ ಒದರಿದನಂತೆ.

ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹುಡುಗಿಯೊಂದು ಕನವರಿಸುತ್ತ '31-23-37' ಇತ್ಯಾದಿ.... ಒದರಿತಂತೆ. ಹಾಗೆಂದುಕೊಂಡು ವೈಯೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ಹಲವೊಮ್ಮೆ ತಡವಿಕೊಂಡಳಂತೆ. ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮನೋರೋಗಿಗಳ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಏನೂ ಗಾಬರಿಯಾಗ ಬೇಡಿ, ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ Shock ಆಗಿದೆ ಯಾರೋ ಸತ್ತಿರಬೇಕು; ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು' ಎಂದರಂತೆ.

‘ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವೇ? ’

‘ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಯಾರೂ ಸಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ-ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದವರು ಯಾರೋ ಸತ್ತಿರಬೇಕು. ವಿಚಾರಿಸಿನೋಡಿ....ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಗಾಬರಿ ಪಡಿಸಬೇಡಿ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ’-ಎಂದು ವೈದ್ಯರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರಂತೆ.

ನನಗೋ ಕುತೂಹಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಅಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರು ಸತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ವಾರದ ಹಳೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದೆ....ಆಗ ತಿಳಿಯಿತು. ಸರಿ ಈ ‘ ಮ. ಮ. ’ ಯಾರು ಎಂದು. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಈ ರೋಗ ಏನೆಂಬುದು. ಆಗ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನನಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರಂತಹವರಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೂ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಮೂರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಆ ಹುಡುಗನ ರೂಮಿನೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ.... ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ....ಗೋಡೆಯ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ‘ ಮ....ಮ ’ ಚಿತ್ರಗಳೇ ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ನೋಟಬುಕ್ಕೊಂದು ತೆರೆದು ಹಾಳೆಮಗುಚಿದೆ ಒಳಗೆ ಸಹ....ಆ ಚಿತ್ರಗಳೇ....ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪವೆನಿಸಿತು.

ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಊರಿಗೇನಾದರೂ ಮ....ಮ....ಳ ಚಿತ್ರ ಬಂದರೆ ಆ ಹುಡುಗ ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಅವಳದೊಂದು ಹುಚ್ಚು. ಅವಳ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೇ ಮೀಸಲು ಅವನ ಗೀಚುಕಲೆಯಲ್ಲಿ. ಪರದೇಶೀ ಚಿತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಆಕೆಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಜೋಡಿಸಿ

ಇಟ್ಟಿದ್ದ...ರಾತ್ರಿಯಹೊತ್ತು ಹಗಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಾಗ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಪ! ಈಗ ಆ ಮ....ಮ....ಸತ್ತಮೇಲೆ ಅವನ ತಲೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂಬ ವೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಿದೆ....

ಅಂದು ಸಂಜೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ....ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಕೂತಿದ್ದಾಗ ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸಾರ್....ಅಂತಹ....ಮ....ಮ....ಹುಟ್ಟುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏನು ಸೌಂದರ್ಯ!.... ಏನು ಅಂಗ ಸೌಷ್ಠವ....ಹಾ....ಎಂತಹ ರೂಪ....ಎಂತಹ vital statistics ನಮ್ಮ ದೇಶದವರಿಗೆ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ....ನಮ್ಮ ಜನ ಇನ್ನು ಆ ಮಟ್ಟ ಮೆಟ್ಟಿಲ್ಲ..." ಎಂದು ಏನೇನೋ ಒದರಿ ತಲೆಕೆದರಿಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟ.

ಆಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಎನಿಸಿತು ಏನುಮಾಡುವುದು ಮ....ಮ....ರೋಗಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಯಿಲ್ಲ!

—ಬಿ. ನ. ಮೂರ್ತಿ

ಪೋಪೋವಿಚ್ ಹುರಿಗಳು ಸಾರ್ ತಂದರೆ ಗಾಳಿಸವಾರಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಿರುತ್ತೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪುಣ್ಯದಿನ ಬೆಳಗಿನಝಾಮ ಏದಕ್ಕೆ ಎದ್ದು, ಬಚ್ಚಲಮನೆ ಒಲೆ ಹಚ್ಚಿಸಿ ಅಡಿಗೆಮನೆ ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿಹಾಕಿ, ಪ್ರಾತಃವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಬೇಗ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಡಿವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದೆ. “ ಲೇ! ಝಾಂಡಾ ವಂದನೆಗೆ ಏಳರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇರಬೇಕು, ಕಾಫಿ ಕಾಯಿಸಿ ಧರ್ಮಾಸ್ ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ. ಈಗ ಹೊರಟೆ. ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ಮಲಕ್ಕೋ. ಇವತ್ತು ಹೇಗೂ ಅಂಗಡಿಗೆ ರಜ. ಬರೋವಾಗ ಏನಾದರೂ ತಿಂಡಿ ತಿನುಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ. ಬಂದಮೇಲೆ ಆರಾಮವಾಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಧ್ವಜ ವಂದನೆಗೆ ಹೊರಟೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸವಿನೆನಪು ನಮ್ಮೂರಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ತುಂಬಿತ್ತು ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಅವೂಕೂಡ ಬೇಗಬೇಗ ಬೆಳಗಿನ ಝಾಮದಲ್ಲೇ ಆ ದಿನ ಎದ್ದು ಚಿಲಿ ಪಿಲಿಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಆಗಲೇ ಸಡಗರದಿಂದ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಣ್ಣ? ಏನಂದಿರಿ? ದಿನಾಗಲೂ ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಏನುಮಾಡುತ್ತವೋ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು? ನಾನು ಮಕ್ಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಏಳರತನಕ ಹೊದಿದ್ದ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಮುಖದಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿ ಸಾಹುಕಾರ ನಾನು.

ಏಳರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಾಂಧಿ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಬಾವುಟವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಊರ ಪುಡಾರಿಗಳುಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಬೆಳೆದ ವಯಸ್ಕರೂ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ದೇಶ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತುಳುಕುತ್ತಾ ಸೆರೆದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಧ್ವಜವೇರಿದಾಗ.

“ ಸೊಂಟಕಟ್ಟೆ! ನಾಳಿನ ಭವ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇವತ್ತೇ ಕಂಕಣ ತೊಡಿ ” ಎಂದರು ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸಿದ ನಾಯಕರು.

ಕೈಗಡಿಯಾರದ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಬಿಗಿಮಾಡಿದೆ.

“ ದುಡಿಯಿರಿ ದುಡಿದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿರಿ. ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಕೊರಳಿಗೆ ವಜ್ರದ ಹಾರವನ್ನು ತೊಡಿಸಿರಿ ” ಎಂದರು ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸಿದ ನಾಯಕರು ; ಬಲು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ.

ನನ್ನ ಕೊರಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. ಮೂರಳೆ ಉರುಳುದಾರ ಬೆರಳಿಗೆ ತಾಕಿತು.

“ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸುಖೀರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಸುಖ ಬಾಳು ನಡೆಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಬೇಕು ” ಎಂದು ಬಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು.

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಾಟತು. ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಒದ್ದಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ಅನಿಸಿತು. ಮನೆ ಮಾರಿಕೊಂಡರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಲೇಬೇಕು. ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಂಡ ಸಾವಾಣಿಗೆ ಸುಂಕ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನ ದಿಟವಾದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಹಾಗೆ ಯಥಾರ್ಥ ವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಈ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕತ್ತು ಮುರಿಯು ವಂತಾದರೂ ಹೊರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ ; ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ.

ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡ್ಲಿ ಚಟ್ನಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದಿನವಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ಗಂಟೆ ಒಂಭತ್ತಾಗಿತ್ತು.

ಮೂರು ನಾಲ್ಕುಸರ್ತಿ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದಳು “ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಅಂದ್ರೆ ! ನೀವು ಹೋದಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು, ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಗೇ ಬಿದ್ದಿರೋಣ ಅಂತ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೇನೇ ಬಂದುಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ! ಎಂಥಾ ಕನಸುಬೀಳ್ತಾ ಇತ್ತು ಅಂತ. ಮಳೆಸುರಿದಹಾಗೆ ಆಯ್ತು, ಆಲಿಕಲ್ಲು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸದ್ದಾಯ್ತು. ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಎರಡು ಆಲಿಕಲ್ಲು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ ಹೋದೆ. ಅದರೆ ಸವರನ್ ಮಳೆ ಬೀಳ್ತಾ ಇತ್ತೀ. ಒಂದೆರಡು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ ಕೈ ಚಾಚೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯ್ತು. ಆಲಿಕಲ್ಲು ಸೂರಿನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಶಬ್ದವಲ್ಲ ಕೇಳಿಸಿದ್ದು. ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದ. ಎದ್ದು ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದೆ. ಎಂಥಾ ಸುಂದರ ಕನಸು ಬೀಳ್ತಾ ಇತ್ತು. ಎಂದಳು “ ನಿನ್ನ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ಮಾರ್ಗ ವನ್ನೇ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರೂಕೂಡ ಈ ದಿನ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರು. ಬಹಳ ಕಳಕಳ ಯಿಂದ ವಿನಂತಿಮಾಡಿದರು ಸವರನ್ ಮಳೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೀಳೋಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು? ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಿಂಡಿ ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದೆ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಂದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ತಿನ್ನಲು ಕುಳಿತೆವು “ ಎಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ಇಡ್ಲಿ ಅಂದಳು ಮನೆ ಉಸ್ತಿನ ಕಾಯಿ ನೆಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ. “ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಹೋಟಲಿಂದ ತಂದೆ ಕಣೆ ” ಎಂದೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ, ಇಡ್ಲಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಸವರುತ್ತಾ. “ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಡ್ಲಿ ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಕೆಂಪೇಗೌಡನಿಗೆ ಬರುತ್ತೀ? ಅವನೇನೋ ಬಿ.ಎ. ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರು ಆಗಿಲ್ಲಾ ಅಂತಿದ್ದಲ್ಲಾ ” ಎಂದಳು. “ ಹ್ಲೂ ಕಣೆ ಅವನದೆ ಹೋಟಲು.

ಹೋಟಲು ಇಟ್ಟೋರು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುಲ್ಲ ಕಣೆ ಅಡುಗುಲಜ್ಜರ ಕೈಲಿ, ಕಾಣದ ಕಡೆ ಮಾಡಿಸ್ತಾರೆ. ತಾವು ಹಣ ಹಾಕಿ ಹಣ ಎಳೆತಾರೆ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯ ಅವರದು ” ಎಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಸುಖೀರಾಜ್ಯವೇ ಅನ್ನಿ, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಇನ್ನು ಹುಡುಗಿಯ ಹಾಗೇ ಇದಾಳೆ. ಮಕ್ಕಳ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. ಮರಿಗಳ ಗೋಳಿಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಪುಣ್ಯ ದಿನದಂದು ಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

“ ಹೌದು! ಅಂದರೆ. ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯೋದುಬೇಡ. ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿ ಅಂತ ಸರಕಾರ ವದ್ವಾಡ್ತಾ ಇದೆ. ನೀವು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಅಂದ್ರೆ ” ಅಂತ ಅನುಪಲ್ಲವಿ ಹಾಡಿ ದಳು. ಅವಳಿಗೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಿದ್ದೆ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸು ಹಿತ ವಾಗಿತ್ತು.

ಆರಾಮವಾಗಿ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಊಟಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ನಿದ್ದೆಮಾಡಿ, ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ಐದರಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುತ್ತಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಹೊರಟೆವು.

* * * *

ಮಾಸ್ತರು ರಾಮರಾಯರು ಮನೆಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸವಾರಿಗೆ ಹೊರಟ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಒಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪುಣ್ಯ ದಿನ ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಅಮ್ಮನವರು ಅಂದರು ಮಾಸ್ತರು. ಇಬ್ಬರೂ ಅವರ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೇವು. “ ಭೀಮು ಈಗೆಲ್ಲಿದಾನೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದಾನೆ ” ಎಂದು ಮಾಸ್ತರ ಮಗನನ್ನು ಈಕೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. ಮಾಸ್ತರ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದಳು ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನಲ್ಲಾ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ದನ ಹೊಡೆ ಯುತ್ತಿದಾನೆ. ಏನು ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಮ್ಮ ” ಅಂತ ಅಳುದನಿಯಲ್ಲಿ.

“ ಏನು ಮಾಸ್ತರೇ ? ಹೀಗಂತಾರೆ ” ಎಂದೆ.

“ ಅಯ್ಯೋ ! ಇವಳ ಮಾತುಕೇಳಿ ! ಎಷ್ಟು ಸರ್ತಿ ಗಿಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೀನಿ ಆದರೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೋಡಿ ಭೀಮು ೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ಸೇರಿದ ಅಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಾಗಿಸುಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳೇ ಬೇಕಾಯ್ತು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಭಾವ. ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜತೆ ಎತ್ತಿಗೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ, ಗಾಡಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಭೀಮು ಅದೇ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ಸೀದಾ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಿಂಧಿಗಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೂರು ಜತೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದ. ಹಣ ಹಾಕುವವ

ನೊಬ್ಬ ಜತೆಗಿದ್ದ. ನೂರು ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಂಡೀಪುರದಿಂದ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಈಗ ದಿನಕ್ಕೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸ್ತಾನೆ. ಖರ್ಚೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಕ್ಕುತ್ತೆ. ಇವಳಿಗೆ ಅವಮಾನ. ಇಂಜಿನಿಯರಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಭೀಮು. ದನ ಹೊಡೆತಾ ಇದಾನೆ ಅಂತ ಅಳ್ತಾಳೆ” ಎಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಅಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ಬಾಡಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕೊಡ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಋಷಿ ಮೂಲ. ನದಿಮೂಲ ಕಂಟ್ರಕ್ಟ್ ಮೂಲ ಯಾರಾದರೂ ಹುಡುಕುಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾರ್ಯೇ? ಹುಚ್ಚು ಮುಂ....ಮದುವೇಲೆ ಹಿರಿಯೋದೇ ಜಾಣತನ ಎಂದು ಮಾಸ್ತರು ಮುಗುಮ್ಮಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ನಡೆದವು ಚೆನ್ನ ಬಸವಯ್ಯನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆತ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಅವರ ಅಳಿಯ ಈಗ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮನೆಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದೂ, ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ.

ಗೇಟಿನ ಬಾಗಿಲಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಮಂಜಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಸಿಕ್ಕರು. ಅವರ ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಜಮೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆರಾಮ ವಾಗಿರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು. “ಇನ್ನು ಮೂವತ್ತು ಮೂವತ್ತೆರಡರ ಪ್ರಾಯ. ಈಗಲೇ ಈ ಜೀವನವೇ” ಎಂದೆ. ಅಯ್ಯೋ ಅವನಿಗೆನಿ. ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ತರಕಾರಿ ಸರಬರಾಜುಮಾಡಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದರಹಾಗೆ ಲಾಭ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಎಂಟು, ಹತ್ತಕ್ಕೆ. ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ” ಅಂದರು. ಮಂಜಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಎಂಟು, ಹತ್ತು ಅಂದರೆ ಲಕ್ಷದ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇರಬೇಕು.

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅರ್ಚಕರೆ ಸಿಕ್ಕರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮಂಗಳಾರತಿ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು ನೀವು ಎಂದರು. “ಇನ್ನು ಆರೂವರೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟುಬೇಗ ಏಕೆ ಬಂದಿರಿ” ಎಂದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾವವೈದ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಕುಂಕುಮಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿಸ್ತಾನೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಮುಗಿಸೋಣ ಅಂತ ಬೇಗಬಂದೆ ಅಂದರು “ನಿಮ್ಮ ಭಾವ ವೈದ ಆ ರಂಗು ಪೋಲಿ ರಂಗು! ಅವನಿಗೇನು ಬಂತು? ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ” ಯಾಕಾರಬಂತು! ಎಂದು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

“ಅದ್ಯಾಕೆ ಹೇಳ್ತೀರಿ! ದೇವರ ಮಾಯೆ! ಅಷ್ಟು ಶತ ಪೋಲಿಯಾಗಿದ್ದನಲ್ಲಾ ಅವನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ಪಾಪ ಇಲ್ಲ ಹೂಡದೆ ಇದ್ದ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅಂಥೋನು ಒಂದು ಸರ್ತಿ, ಸರಕಾರದವರು ಹಾಕಿದ ಭಡ್ಡ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಂಡು

ಕೊಂಡ. ಯಾರೊ ಜಾಮೀನ್‌ನಿಂತರಂತೆ ಅದೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇದ್ದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅದೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆದರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿದನಂತೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಗಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನನ್ನಂಥ ಮನೆಮರುಕನಿಗೂ ಲಕ್ಷ ಒಲಿದಳಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತಂತೆ. ಈಗ ದಿನಾಗಲೂ ಅವನೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತಾನೆ. ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಿವಿಹಿಂದೆ ತುಳಸಿದಳ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾನೆ. ಬೀಡಿ ಸೇದೋರ ಜತೆ ಮಾತನಾಡುಲ್ಲ. ಗಡಂಗಿನ ವಾಸನೆ ತೂರಿ ಬಂದರೆ ವಾಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡಾನೆ. ಇವತ್ತು ಕುಂಕುಮಾರ್ಚನೆಗೆ ಅವನೇ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೂರುಗಂಟಿಕಾಲ ದುಡಿದು ಹೂವು ತುಳಸಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

ರಾತ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವನದೇ ನೇವೇದ್ಯ. ಸಕ್ಕರೆಪೊಂಗಲಿಗೆ ಬಾದಾಮಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪುಳಿಯೋಗರೆಗೆ ಗೋಡಂಬಿ ಕಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಏನೂರಾರನೂರು ಖರ್ಚು ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು ನೀವು ಬರಲೇಬೇಕು ಎಂದರು ಅರ್ಚಕರು.

ಮುಂದೆ ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅರ್ಚಕರ ಜತೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದವು. ಎಲ್ಲಾ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವು ಹೂವು ಹಣ್ಣುತಂದ ರಂಗುವಿನ ಗುರ್ತೇ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಗಾಧವಾದ ನಾನು ಚಂಡಿಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ರಾಗಟೆಚಾರ ತಲೆಮೇಲೆ. ಹಳೇ ಗುಂಗುರು ಕ್ರಾಪು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಎದೆಮೇಲೆಲ್ಲಾ ನಾನು. ಮೇಲುಗೋಟಿ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಪಂಚ ಗಚ್ಚಿಹಾಕಿ ಉಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನೇಣು ಹಗ್ಗದ ಗಾತ್ರದ ಜನಿವಾರ.

ಭಗವಂತ! ತಿಥಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸ್ತಾನಲ್ಲ ಕೈಗೆ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತು.

ಎಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಿದ ಅಂತ.

ಸೊಗಸಾದ ನೈವೇದ್ಯ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಡಿಯಾ ತುಂಬಿ, ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಅಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರೇ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿದೆ ಅಂದ್ರಲ್ಲಾ! ಹಾಗೇ ನೀವು ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೋಸಮಾಡದೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಸರಕಾರ ಏನುಮಾಡುತ್ತೆ ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯ್ತೇ? ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಲ್ಲಿ! ಎಂದು ರಾಗ ತೆಗೆದಳು.

“ಹೌದಲ್ಲೇ” ಅಂದೆ. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗೋವೇಳೆಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಮರೆತೆ.

—ಕುಮಾರ್.

❀ ರಾಕ್ಷಸ ಭಯ ❀

ದಂಡಕಾರಣ್ಯದ ಋಷಿಗಳು ರಾಕ್ಷಸಭಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಹೈದಗಳನ್ನ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಗೆ, ಯಾಗರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಯುಗ ಯುಗಗಳೇ ಕಳೆದುಹೋದವು. ಆದರೂ ರಾಕ್ಷಸಭಯ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಪುನರ್ನಿವೇಶನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ವಸತಿಗಳಿವೆಯಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಂತಾಲ್ ಜನರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೋರೆದಾಡೆ ಮಸೆಯುತ್ತ, ಉಗುರನ್ನು ಚೂಪುಗೊಳಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಭೀಕರಾಕಾರದ ರಾಕ್ಷಸವಂಶೀಯರು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರಂತೆ ಆ ಜನ. ಬೃಹದಾಕಾರದ ಆ ರಾಕ್ಷಸರು ಗವಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ತಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಹೆಕ್ಕಿ ಬಾಯೊಳಗೆ ತುರುಕಿಕೊಂಡು ಹಲ್ಲು ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಗೋಳಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದೋ, ಇಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಮಾಯಾವೇಶಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ಒಂದು ಪೀಡೆ ಕೊಡುವರೆಂದೋ ಅವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ. ಮುಖ್ಯ ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ಗೋಳು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದಕ್ಕೆ “ಗಾಂಧೀ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್” “ಅಶೋಕ ಸ್ಕೀಮ್” ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. “ಹೆಸರಲ್ಲೇನಿದೆ?” ಅಂದನೇ ಪೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್? “ಏನಿಲ್ಲ?” ಅದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿನೋಡೋಣ

ಸಂತಾಲ್ ಜನರು ಬೆದರಿರುವುದು ತ್ರೇತಾ, ದ್ವಾಪರ ಯುಗಗಳ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು. ಆದರೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಮಾಯಾವಿಗಳಾದ ರಾಕ್ಷಸರು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೇನು ಬಲ್ಲರು ಆ ಜನ! ಇಂದಿನ ಲಂಚ, ರುಷವತ್ತು, ಕಾಳಸಂತೆ, ಕಳ್ಳಭಟ್ಟೆ, ಕುರಾಜಕೇಯದ ಪುಂಡರು ಪುಢಾರಿಗಳ ತಂಡ ದವರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ಖರದೂಷಣ ಶೂರ್ವನಖಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮವರೇ ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಡುವಷ್ಟು ಮಾಯಾವಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಅಷ್ಟು ಬೆದರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ. ಸಂತಾಲ್ ಜನರು ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ತಾನೆ? ಅವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಬದುಕಲಿ. ಆಮೇಲೆ ‘ರಾಕ್ಷಸರಿದ್ದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ ದಂಡ ಕಾರಣ್ಯವೇ ವಾಸಿ, ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದು’ ಎಂದು ಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಂದ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಾವಾಗಿ ನುಗ್ಗುವುದನ್ನು ಕಂಡೀರ! ಆದರೆ ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದೂ ತ್ರೇತಾಯುಗದ ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲ, ಇಂದಿನ ಮಾಡೆಲ್‌ಗಳೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ.....

—ರಾಮಿ

ಹೆಬ್ಬಾರಿನ ಗೌರವ

ನಡು ಬೇಸಿಗೆಯ ಸಮಯ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಶಿಖೆ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಹುಡುಕುತ್ತ ಇದ್ದಾಗಲೇ, ಹೆಬ್ಬಾರಿಂದ ಭಾಗೀರತೀಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಕಾಗದ ಬಂದಿದ್ದು. ಏನೇ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೂ, ನಾನೂ, ಶೌರಿ, ಕೂಡಲೆ ಹೆಬ್ಬಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಹೆಬ್ಬಾರಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂದರೆ, ಎಂದೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಮಣ್ಣನ ಅಡಿಗೆಯ ರುಚಿ, ಉಂಡವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು. ಎಂತಹ ಅರ್ಜೀರ್ಣದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನಾ ದರೂ ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವಂತಹ ಅಡಿಗೆ. ಶಾಮಣ್ಣ ವಲಲನಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸುಲಭವಾಗಿ ವೈದ್ಯನಾಗ ಬಹುದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆತನ ವಾಕದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಚಿಕಿತ್ಸಾಂಶ ಇರಲಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ! ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ-ಶಂಕರರಾಯರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ, ಲಿವ್ವರ್ ಆಗಿ, ಆಮೇಲೆ ವಾಯು-ಜಠರ ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನರಳಿದ ಭಾಗೀರತೀ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಶಾಮಣ್ಣ ನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದ ಮೇಲೆ, ಯಾವ ವೈದ್ಯನೂ ಮಾಡದಿದ್ದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಆತ ಶಂಕರರಾಯರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಕೇವಲ ಬೂದುಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಹುಳಿಯಿಂದ.

ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ನನಗೂ ಭಾಗೀರತೀ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೂ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಅನ್ಯೋನ್ಯ, ಶೌರಿಯ ಬುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾಗೀರತೀ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಭರವಸೆ, ರಾಮಪುರದ ನಾಗತ್ತಿಯ ವಿಷಯವೇ ಬೇರೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಾಗತ್ತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಡಿವಂತರು, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಮನೆಯ ರಹಸ್ಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶೌರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಭಾಗೀರತೀಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ನಾಗತ್ತಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನನ್ನ ಮೆದುಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ಮೆದುಳಿದೆ ಅಂತ ಇಬ್ಬರೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಕೆರಳಿದರೆ ಸಿಂಹಿಣಿಯರೇ ಸರಿ, ಆದರೆ ಒಂದು ವೈತ್ಯಾಸ. ನಾಗತ್ತಿ ಕೆರಳಿದರೆ-ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ರೇಗಿದ ಸಿಂಹಿಣಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆ, ಭಾಗೀರತೀಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಎರಡು ಕಾಡುಕೋಣ, ಒಂದು ಜಿಂಕೆ ಬವ್ವೆ, ನೀರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವ ಸಿಂಹಿಣಿಯ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾನೂ ಶೌರಿ ಹೆಬ್ಬಾರು ಸೇರಿದೆವು.

“ ಬಂದ್ಯಾ ಪಾಂಡು? ಬಾ ಶಾರಿ. ನೀವೆಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ-ಅಂತ ಹೆದರಿದೆ. ಪಾಂಡು ನನ್ನ ತಾಪತ್ರಯ ಹೇಳತೀರದು” ಅಂದರು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ.

“ ಏಕೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ? ಶಾಮಣ್ಣ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟನೆ?” ಅಂದೆ ಘಾಬರಿಯಾಗಿ.

“ ಸಧ್ಯ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಭೀಮಣ್ಣ, ಅವನನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ರಾಮಪುರಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸೋಕೆ ನೋಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಂಜರಿ ಬೇರೆ ಕೊಂಡುಕೊಟ್ಟು, ಶಾಮಣ್ಣ ಇಲ್ಲೇ ಇರೋ ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ್ದಾಯ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳೋಳು ನಾನು ತಾನೆ?”

“ ಮತ್ತೆ ಈಗ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟ?”

“ ನೋಡು ಪಾಂಡು ಈಗ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ, ಕಲ್ಲಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ ಇಲ್ಲೇ ಇರ್ತಾನೆ. ಬೇಸಿಗೆ ರಜ ಮೂರ್ತಿ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ರಾಮಪುರದಿಂದ-ಶಿಂಗ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಸುಬ್ಬಜ್ಜನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಾಟೆಯಾದರೂ, ಆಗೊಲ್ಲ. ಶಿಂಗ್ರ, ಮೂರ್ತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿದರೆ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ತಾನಿರೋತನಕ, ಈ ಪುಂಡರನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿಡೋಕೆ ಒಂದುಪಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ತಾನಿರೋತನಕ-ಈ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮ್ಯವಾಗಿರ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಕೊಡ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ನೋಡು ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಪೈಪೋಟಿ ಆ ಸುಬ್ಬಜ್ಜನ 10 ರೂಪಾಯಿ ಹೊಡೆಯೋಕೆ ಪಾಂಡು ನನಗೇಕೋ ಈಗೀಗ ಭಯವಾಗ್ತಾ ಇದೆ ಎಲ್ಲಿ ಶಿಂಗ್ರ ಆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಗಿಟ್ಟಿಸ್ತಾನೋ ಅಂತ! ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಶಿಂಗ್ರವಿನ ಪುಂಡಾಟಾನ ಹೊರಗಳೇಬೇಕು” ಅಂದರು.

ಭಾಗೀರತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ಒದಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಜವಾಗಿ ಕರಿಣವಾದದ್ದೇ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಮಣೆ, ಶ್ರೀಕಂಠ ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ತಾಪತ್ರಯ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಶಾರಿಯ ನೆರವು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಸೂಕ್ತವೆಂದಿನಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಹೆಬ್ಬಾರಿನ ಮನೆಯ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ! ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿರುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಶಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಾರಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ.

“ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪೂರ್ಣಾಂಕ 20 ಮಾರ್ಕು ಸರ್. ಒಂದೊಂದು ತಪ್ಪಿಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಕನ್ನು ಕಳೆದು, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಕು ಉಳಿಯುತ್ತೆ ಅವನಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಸರ್. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಕು ಕೂಡ ಕೊಡ್ತಾರಂತೆ ಸರ್” ಅಂದ.

“ ತಪ್ಪು ಅಂದರೆ ಏನೇನು ಶಾರಿ?”

ಕೂಗುವುದು, ಜಗಳ, ಬೈಗಳ, ಹೊಡೆದಾಟ, ಕೇಟಲೆ, ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿದೆ ಸರ್ ”

ಸುಬ್ಬಜ್ಜ, ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿ ನಿಜವಾಗಿ ತಲೆ ತೂಗಿದೆ. ಶಿಂಗ್ರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ, ನಾಲ್ಕು ಜನ ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಪೊಲೀಸು ನಾಯಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಅವನನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರೋಕೆ. ಮೂರ್ತಿಗೆ ಒಂದು ನಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಮಾಡ ಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ, ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ನಿಜವಾಗಿ ಚಾಣಕ್ಯತನ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ! ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿದ್ದರೆ-ಲುಮುಂಬಾ-ಟ್ಟೊಂಬೆ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ತಣ್ಣಗಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ?

ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪರಿಣಾಮ ನನಗೆ ಮರುದಿನ ಮಂದಟ್ಟಾಯಿತು. ನಾನಿನ್ನೂ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಏಳುವುದರೊಳಗಾಗಿ, ಶಿಂಗ್ರ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಿಂದ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ತಂದು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ನಾನು ಎದ್ದರೆ, ಕುಳಿತರೆ ಟವಲು, ಹಣೆಗೆ ನೀರು ಏನಾ ದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಕೂಲಿಗಳ ಬಿಡಾರ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗು ಬಿದ್ದು ಪೆಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಔಷಧಿ ಹಾಕಿಸಿದ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ, ಭಾಗೀರತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ಅದ ನೋವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ, ಶಾರಿಯ ಮುಖ ಕೂಡ ಸಪ್ಪಗಾಯ್ತು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಶಿಂಗ್ರ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ತಂದಿಟ್ಟಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ರೇಗಿಸಿದೆ.

“ ಏನೋ ಶಿಂಗ್ರ ಈ ಸಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಿ ? ಕೇಳೋದೇನು ? ನಿನ್ನ ಹಣೇಬರಹ ? ” ಅಂದೆ ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾ

“ ಇಲ್ಲ ಪಾಂಡು ಈ ಸಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ” ಅಂದ.

“ ಶಿಂಗ್ರ ನಿನ್ನ ಓದಾಟ ನಾ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರು ಹೊತ್ತೂ ಪೋಲಿ ಅಲೆದರೆ ಓದಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು ? ನಿಂಗಲ್ಲೋ ಭ್ರಾಂತು ! ” ಅಂದೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಶಿಂಗ್ರ ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಎರಡು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

“ ಇಲ್ಲ ಪಾಂಡು. ನನ್ನ ವಿಷಯ ನೀನು ಈ ನಡುವೆ ತಿಳ್ಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ” ಅಂದ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನವಂತೂ ಪ್ರಪಂಚವೇ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಕಳಚಿಬಿದ್ದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಮನೆಯ ಆಳು ಸಂಗ, ಎರಡು ಮೈಲಾಚಿ ಸೌದೆ ಕಡಿಯುತ್ತಾ

ಕಾಲಿಗೆ ವೆಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಂತ ಕೇಳಿ ಶಿಂಗ್ರ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಸಂಗನನ್ನು ಅನಾಮತ್ತು ಎತ್ತಿ, ತನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಈ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ಶಿಂಗ್ರಗೆ 5 ಮಾರ್ಕು ನನ್ನ ಮುಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟ. ಮೂರ್ತಿ ಇನ್ನು ಶಿಂಗ್ರವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಯೋಚನೆ ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಮಂದಟ್ಟಾಯ್ತು.

“ಇನ್ನೇನು ಶಾರಿ?” ಅಂದೆ.

“ಮುಂದೇನುಗತಿ ಶಾರಿ?” ಅಂದರು ಭಾಗೀರತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ.

“ಟೆಪ್ಪುನ ಕರೆಸೋಣ ಸರ್” ಅಂದ ಶಾರಿ.

“ಟೆಪ್ಪು ಯಾರು ಪಾಂಡು?” ಅಂದರು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ.

“ಶಾರಿಯ ಸೋದರಳಿಯ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ವಾರವಿದ್ದ. ಆಗಲಿ ಶಾರಿ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋರಿಗೆ ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ ಯಿಂದ ಕೂಡ ಜೀವ ಉಳಿಯುತ್ತಂತೆ”

“ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗಲ್ಲ ಸರ್. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರಿಗೆ”

“ಆಗಲಿ ಶಾರಿ ಓವೆಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೂಡಲೇ ಟೆಪ್ಪುನ ಕರ್ಕೊಂಡು ಬಾ” ಅಂದೆ.

ಟೆಪ್ಪು ಬಂದ.

ಸಾನೇನೋ ಶಾರಿಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಟೆಪ್ಪುನ ಕರೆಸೋಕೆ ಅನಾಮತಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಶಾರಿಯ ಸಲಹೆಯ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಂಗ್ರ ಸುಬ್ಬಜ್ಜನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಮಾಟವನ್ನೂ ಯಾರೂ ಕೆಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತಾನು ಸಾಮ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತ, ಶಿಂಗ್ರ ಸುಬ್ಬಜ್ಜನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಧ್ರುವ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಭರತ ಇವರುಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ. ಹೀಗೇ ಆದರೆ, ಮುಂದೆ ಶಿಂಗ್ರ, ಒಬ್ಬ ಮಠಾಧಿಪತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕು ಎನಿಸಿತು. ಟೆಪ್ಪು ಇರಲಿ ಶಕುನಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಶಿಂಗ್ರನ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಎಳೆಯಲಾರ ಎನಿಸಿತು. ಶಾರಿಯ ಪಥನ ಖಂಡಿತ ಎನಿಸಿತು.

ಟೆಪ್ಪು ಬಂದು ಮೂರು ದಿನ ಕಳೆದವು. ಶಿಂಗ್ರ, ಸುಬ್ಬಜ್ಜನಿಗೆ ಒಂದು ಬೆತ್ತದ ಕೋಲನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೂ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ. ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ಕಲ್ಲಳ್ಳಿಗೆ ವಾಪಸಾಗುವ ಸಮಾಚಾರ ನನಗೆ ಮತ್ತೂ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿತು. ನಾನು ಹಾಗೇ ಹೆಬ್ಬೂರಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಲು ಹೊರಟೆ.

ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ “ಅಮರಾ ಮಧುರಾ ಪ್ರೇಮ” ರಾಗಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಾರಿಸಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಬಂತು. ಆ ಕಡೆ ನಡೆದೇ. ನಾನು ಊಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಟೆಪ್ಪು! ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವನಿಗೆ ಅದೊಂದೇ ಹಾಡು ಗೊತ್ತಿದ್ದುದು! ತೋಟದ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದ, ಕೊಳದ ಹತ್ತಿರ ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಮುರುಳಿ ಊದುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಟೆಪ್ಪು ಹಿಂದಿನಿಂದ, ಮೂರ್ತಿ ಅವತರಿಸಿ, ಆ ರಾಗಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ರೆತ್ತುಕೊಂಡ ನಾನು ಹಾಗೇ ಒಂದು ತೆಂಗಿನ ಮರದ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿದೆ.

“ ಟೆಪ್ಪು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಈ ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡು ಬಾರಿಸಬೇಡ ” ಎಂದ ಮೂರ್ತಿ.

ಅದಕ್ಕೆ ಟೆಪ್ಪು “ ನಿಂಗೇನು? ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆ ಜಮುನಾ ಕುಮಾರಿಗಾಗಿ ನಾನು ಯಾವ ಹಾಡನ್ನಾದರೂ ಬಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜಮುನಾಕುಮಾರಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನಟಿ ಗೊತ್ತಾ ? ” ಅಂದ.

“ ಏನಂದೆ? ಜಮುನಾಕುಮಾರಿ? ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬೆಸ್ಟ್‌ನಟಿ ಲಲಿತ ಕುಮಾರಿ ಗೊತ್ತೆ ” ಅಂದ ಮೂರ್ತಿ.

“ ಲಲಿತಾ ಕುಮಾರಿಗೆ ಮೂಗೇ ಇಲ್ಲ ಅಂದ ಟೆಪ್ಪು.

“ ಜಮುನಾಕುಮಾರಿಗೆ ಕಿವಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ ” ಅಂದ ಮೂರ್ತಿ.

ನನಗೇಕೋ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಈ ವಾದ ನಡೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಲ್ಲ ವೆಂದೆನಿಸಿತು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಕಡೆ ಎಳೆಯಬೇಕು ಅಂತ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬಂದೆ.

ಶಿಂಗ್ರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ.

ಪುನಃ ತೆಂಗಿನ ಮರ ಸೇರಿದೆ.

“ ಏನ್ನೋ ಅದು ಗಲಾಟೆ ? ” ಅಂದ ಶಿಂಗ್ರು.

“ ನೋಡೋ ಶಿಂಗ್ರು ಟೆಪ್ಪು ಹೇಳಾನೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜಮುನಾ ಕುಮಾರೀನ ಮೀರಿಸುವ ನಟಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಂತೆ ” ಅಂತ ಹೇಳಿದ ಮೂರ್ತಿ.

“ ಹೌದೇನೋ ಟೆಪ್ಪು ? ”

“ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬಾಕಿಯೋರೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಳಗಳು ”

“ ಸುಮಿತ್ರಾದೇವಿ ? ” ಶಿಂಗ್ರು ಕೆರಳಿದ.

“ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟಿ ದುಗ್ಗಿ ಸುಮಿತ್ರಾದೇವಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲು.”

ಏನಂದೆ ಪುನಃ ಹೇಳು ! ”

ಶಿಂಗ್ರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ.

“ ಸುಮಿತ್ರಾದೇವಿಗೆ ದುಗ್ಗಿಗಿಂತಲೂ ಧಪ್ಪನಾದ ಮೀಶೆ ಬೆಳೆದಿದೆ” ಅಂದ ಟೆಪ್ಪು.

“ ಮೂರ್ತಿ !” ಅಂದ ಶಿಂಗ್ರು.

“ ಶಿಂಗ್ರು !” ಅಂದ ಮೂರ್ತಿ.

ಟೆಪ್ಪು ಓಡಿದ. ಅವನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮೂರ್ತಿ ಓಡಿದ. ಶಿಂಗ್ರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಕೊಳದ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವರಿಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದ. ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದೆ. ಟೆಪ್ಪು ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿ, ಹೆಬ್ಬೂರಿನ ಮನೆಯ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪಿಗೆ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಜ್ಜನ ಹಿಂದೆ ಅವಿತುಕೊಂಡ. ಮೂರ್ತಿ ಟೆಪ್ಪು ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದು, ಸುಬ್ಬಜ್ಜನನ್ನು ನೋಡಿ, ನೇರವಾಗಿ ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ. ಶಿಂಗ್ರು-ರಂಗಸ್ಥಳವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಮಡಕೆ ಹಿಡಿದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದ.

“ ಸುಮಿತ್ರಾದೇವಿಗೆ ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣು !”

ಸುಬ್ಬಜ್ಜನ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬಂತು. ಶಿಂಗ್ರು ಆವೇಶ ಬಂದವರ ಹಾಗೆ ನುಗ್ಗಿ, ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯ ಹಿಂದೆ ಬಂದು, ಮಡಕೆಯ ನೀರನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದ. ಟೆಪ್ಪು-ನೀರಿನ ಧಾರೆಯಿಂದ ಹೇಗೋ ನುಣುಚಿಕೊಂಡ. ಸುಬ್ಬಜ್ಜ ಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ. ಮೈ ಕೊಡವಿಕೊಂಡು ಎದ್ದ. ಶಿಂಗ್ರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಡಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ.

ಛೇ! ಮುಟ್ಟಾಳ ಇಂತಹ ಹೀನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆಯಾ? ನಿನಗೆ ಇದುವರಿವಿಗೂ ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥ! ನಿನ್ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕದಿಂದಲೇ ತೆಗೆದೂ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಟ.

ಮೂರ್ತಿ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಟವಲು ತಂದು ಸುಬ್ಬಜ್ಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಯ್ತು.

“ ಶೌರಿ” ಅಂದ.

“ ಸರಿ-ಸರ್” ಅಂದ.

—“ ಕೇಫ ”

ಯ ರ ಮ ರ ಸಿ

ಸಾಹೇಬರು ನನ್ನನ್ನೆ ಚ್ಚರಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತಪ್ಪುದಾರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕರ್ಮಿಷ್ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ನದಿಗಳ ನೀರು ಕಂಡವರ ಪಾಲಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲ? ನಾವು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳುವರೊಬ್ಬರು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಚೇಣೇಯರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ? ಕರ್ಮಿಷ್ ಜನಕ್ಕೆ ಇದು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಚಿಂತೆ ಹತ್ತಿ ನನಗೆ ಹಸಿವು ನಿದ್ರೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತು.

ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಗೆಲೆಯ ಹಲೆಯ ಕಡತವೊಂದರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

‘ ಸಲಾಂ ದಾದಾ ’ ಎಂದೆ,

‘ ಮುನ್ನೊರಾ ಎಂಭತ್ತೆಂಟು ಏದು? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ

‘ ನಾನೂರಾ ತೊಂಭತ್ತೂರು ದಾದಾ ಸಲಾಂ ’

‘ ಏಳು? ’

‘ ಎದ್ದೆ ’

‘ ಸಾಹೇಬರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದರು ’

‘ ಮಾವನಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸುದ್ದಿ ಬಂತೆ? ’

‘ ಮಾವಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿವಸ ಬೇಕು ’. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀಯಾ ?

ಶ್ರೀಯುತರು ಮಹಾಧಾಡಿಸೀ ಜಂಗೀಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. Spy Smasher (A Republic Serial in 93 Chapters) ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಹದಿನೇಳುಬಾರಿ ನೋಡಿದರೆಂಬ ವದಂತಿಯಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಯೆಂದರೆ ಕೋಳಿ ಹುಗ್ಗಿ. ಖಾರದ ತಿಂಡಿಯೆಂದರೆ ಬಿಸಿ ಕೋಳಿಭಾತ್. ಶ್ರೀಯುತರು True Confessions ಮತ್ತು ಹಿಂದೀ ಚಂದಮಾಮಗಳಿಗೆ ಚಂದಾದಾರರು.

ಅಯ್ಯೋ ನಾನೂರು ತೊಂಭತ್ತೂರು ಏಳು ಇನ್ನೂರಾ ಇನ್ನೂರಾಇಪ್ಪತ್ತು,
ಒಂಬತ್ತು....'

‘ಟೋಟಲ್ ನೆಗೆದುಬಿತ್ತು ಸಾಹೇಬರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡು
ತ್ತೀನೆ’.

ಸಾಹೇಬರು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಪದ್ಮಾಸನ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಮೇಜನ್ನೇ ನೆಟ್ಟ
ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಜಿನ ಎರಡು ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಆಕೆತ್ತರದ
ಫೈಲುಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದವು. ನಡುವಿನ ಕಣಿವೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮೆದೆ
ಟೆಲಿಗ್ರಾಂಗಳು ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಮೇಲಿನ
ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಓದಿದರು.

‘Self and party arriving at Raichur Tabla &
Tambura already despatched Secunderabad by
mistake. Arrange recovery immediately Party includes
Self Seven instrumentalists Plus Grandmother her
friend

Tharikitam

ನೋಡಿದೆಯೇನಯ್ಯಾ ಈ ತೆಪರು ಕೊಟ್ಟರೋ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂನ ’

‘ಯಾರು ಸಾರ್ ಈ ತರಿಕಿಟಂ?’

‘ಅಯ್ಯೋ ಶಿವನೇ famous ಡಾನ್ಸರ್ ಕಣಯ್ಯಾ, ಮದ್ರಾಸ್!’

‘ಮೈಸೂರಿನವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ಸರ್’

‘ಕಲೆಗೂ ದೇಶ ಭಾಷೆಗೂ ಏನಯ್ಯ ಸಂಬಂಧ. ಇದನ್ನ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ
ದೋನು ಸಾನಲ್ಲಯ್ಯ. ಅದು ಹೈಲೆವೆಲ್ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್. ಮದ್ರಾಸಿನವರಿಗೂ
ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ನೀರು ಬೇಕಂತೆ!’

‘ಕಂಡವರ ಗಂಟು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ ಸರ್?’

ಕಾಳಕೂಟದ ವಿಷವು, ಚೀಳು, ನಂಬಿದ ಹಗೆಯು

ಹಾಳೂರು ತುರಚಿ ನಸುಗುನ್ನಿ, ಕೊಂಗರಾ

ಮೇಳವೇ ಬೇಡ ಸರ್ವಜ್ಞ’

‘ಅಯ್ಯಾ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೋ’

‘ ನಂದೇನು ಗಂಟು ಹೋಗಬೇಕು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ತೀನಿ ಸಾರ್. ಯಾರು ಯಾವ ನದಿ ನೀರು ಕುಡಿದರೇನಂತೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ತಾವುದ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ನೀರುತುಂಬಿ, ಗಂಧ ಅಕ್ಷತೆಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿ

‘ ಅಶಕ್ತಿಯಾ ಮರುಧ್ವಂಸ ಭೇ ವಿತಸ್ತಯಾರ್ಜೀಕೀಯೇ’ ಅಂತಲೂ ‘ ಗಂಗೇಚ ಯಮುನೇ ಜೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತೀ’ ಅಂತಲೂ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಬಿಡಲಿ!’

ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ಪೈಲುಗಳು ಸಾಹೇಬರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದವು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೂಕಿ ತರಿಕೆಟಂ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ತಿರುಮುರುಗು ಮಾಡಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಆಟ ಆಡಲು ನನ್ನನ್ನಾಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಮ್ಮ ಬೇಸರ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹರ್ಷ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಹುಡುಗರು ಖುಷಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಹತ್ತದ, ಹರಿಯದ ಸುದ್ದಿ ಹರಿಯದವರಿಗೇಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನನ್ನ ತಲೆಭಾರ ಇಳಿದು H. T. ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನನ್ನ ಯೋಚನೆ ಹರಿಸಿದೆ.

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಯೋಡಿಸುವುದು ಬಲುಕಷ್ಟ. ಅನುಭವದಿಂದ ವಿಷಯಜ್ಞಾನ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಪ್ರಯೋಜನಕಾರೀ ಸತ್ಯ. ಜ್ಞಾನ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಛಾನ್ಸ್ ಕಳೆದುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ವಾರದ ಮೇಲಾದರೂ, ನನಗೆ ಅವಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಭಾರೀ ಕಮೀಷನ್ ನದೀ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲಾವಧಿ ಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಿತೋ ಅಷ್ಟು ಕೂಡಾ ನನಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ತೇದಾರೀ ವಿಧಾನ ಅಪ್ರಯೋಜಕ. ಹುಡುಗಿ ಯರ ಹೆಸರನ್ನು, ಸಾಧ್ಯಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಪತ್ತೇದಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ದರೋಡೆಯರ ಅಂಗವಾಗಿ ಅವಳ ವಿಷಯ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಹದಿನೆಂಟು ಲಕ್ಷ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಗಡಿಯಾರ ಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿ ದೇಶದೊಳಕ್ಕೆ ತಂದರೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಕ್ಲಾರಾ ಕಟ್‌ಫೋಟ್, ಮೀನಾ ಮನೋಹರ್, ಬಂದರ್‌ವಾಲಾ ಮೊದಲಾದ ಸುಡು ಬೆಡಗಿಯರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಜಡೆ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ಪೊಲೀಸಿನವರ ಮುಂದೆ ಕುಕ್ಕಲು ಹಾಕಿಯೇನು. ಆದರೆ ಪ್ರೇಮ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಿಲುಕಿಸಿದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವಳ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಾನು ಬಾಯಿಬಿಡದಿದ್ದರೂ ಕಂಡಾಬಟ್ಟಿ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕಷ್ಟ. ಅವಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಕಂಡುಬಾರದು. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಅವಳ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಲು ಅದನ್ನು ಕೇಳುವ ಸಹನೆಯೂ ಉಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವಳ ಮನೆವರೆಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋಗಲೇ? ಹೋದರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಲು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುವಾಗ ಅವಳ ತಂದೆ ಬಂದು ' ಏನು? ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಹೇಳಲಿ. ಅವಳು ಓಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರಾಗಿದ್ದರೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನೋಣವೇ?

ಅದೂ ಗಿಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅವನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಎಜುಕೇಷನಲ್ ಟೂರ್ ಎಂದು ನೆವ ಹಾಕಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಜೊತೆ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶ ಸುತ್ತಲು ಹೊರಟ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ' ಹುರ್ರೇ ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅವನ ಪುನರಾಗಮನವಾದಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸತ್ಕಾರ ಸಮಾರಂಭವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೆವು. ಸ್ಥಳೀಯ ಬಳಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಪಾರ್ಟ್ ಟೈಂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅವನು ಮುಂದೆ ಆ ಅಂಗಡಿಯ ಪಾರ್ಟ್‌ನರ್ ಆದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಅದರ ಅಟೆಂಡೆಂಟುಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂಬರ್ಥವುಳ್ಳ ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು.

ಟೂರಿನಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದ ಅವನು ನಮ್ಮ ' ಉಫೇ ' ಎಂಬ ಘೋಷವನ್ನು ಕಿವುಡುಗಳೇ ಹೀಗೆಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಿತ್ತ.

‘ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಮಜ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯೆಯರು ನನ್ನ ತಂಗಿಯರ ಸಮಾನ. ನೀವು ಈ ಕೂಡಲೇ ಚದುರದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಬುರುಡೆ ಒಡೆಯುತ್ತೀನೆ ’

ಹೀಗೆ ಇದು ಎತ್ತಲೂ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದ ವಿಚಿತ್ರ ಬಂಧವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದೇ ದಿನ ನಾನು ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ, ‘ ಫಿಫ್ ಡಿವಿಷನ್ ೬.೬. ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು ’ ಎಂದ.

‘ ನನಗೇನಂತೆ? ’

‘ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯ ಹೇಳಿದರು ’

‘ ಸುಳ್ಳು ’

‘ ಅವರು ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ’

‘ ಇದ್ದರೇನಂತೆ? ’

‘ ನೀನು ಅವರ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಇಲೆವೆನ್ ಮೆಂಬರಾಗಬೇಕಂತೆ ’

‘ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ’

‘ ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಬರ ಹೇಳಿದರು ’

‘.....’

‘ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ’

‘ ಇಲ್ಲ ’

‘ Fool ! ’

‘ yes what if ’

‘ ನೀನು ಬರದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೇ ನಿನ್ನ ‘ wome & home ’ ಮತ್ತು
‘ Sports ’ ಕೊಡು. ನಾನು ಈ ವಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ’

‘ ನಿನಗಲ್ಲ ಅವನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು ’

‘ ನನಗೆ ಅವು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ’

‘ ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೆ ? ’

‘ ಅವರ ಮಗಳಿಗೆ ’

‘ ನೀನು Supplier of magazines by appointment to ’

‘ ವಸಂತಾ ’

ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಪೊರೆ ಕಳಚಿತು !

— ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಲಾಲಬಾಗ್ ಸ್ಲಾವರ್ ಷೋನಲ್ಲಿ

ಮನೆ ಯಜಮಾನಿ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಿಗೆ:—

“ ನೋಡಿರಿ, ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾ ಬೆಳೆಸಿಹರು
ಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ‘ ಕುಂಬಳ ’

“ ಮರೆಯದಿರಿ, ಫಸ್ಟ್ ಬಂದಾಗ ಕೊಡಲು
ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಳ ”

ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಕು !

ಬೊಂಬಾಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಈ ಗಂಟನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಸೀತಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟ ಗಂಟನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ತಂದು, ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮಾರನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಸಂಪತ್ತೈಂಗಾರ್ಯರು ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದರು. “ಯಾವಾಗ ಬಂದಿದ್ದು? ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿಂದ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಳು. ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕಂಡಿದ್ದಳಂತೆ ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ” ಅಂತ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಅಲಮೇಲು, ಅಲಮೇಲು, ಬೊಂಬಾಯಿನ್ನು ವಂದಿರ್ಕೆ” ಅಂತ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಸುದ್ದಿ ಕೂಗಿದರು. ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರು ಬಂದರು. ಕಿರುನಗೆ ತೋರಿದರು. ಗಂಟನ್ನು ಇಸುಕೊಂಡರು. ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಾರಾ ಅಂತ ಕೇಳಿದರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೇನೇ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ ಕಾಫಿತಂದುಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಅಡಿಗೆಮನೆಗೆ ಓಡಿದರು. ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಲೋಕದ ರಾಜಕೀಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸೋಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರು ಬಂದರು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಗಂಟೆತ್ತೇ ಹೊರತು ಕಾಫಿ ಬಟ್ಟಲುಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. “ನಮ್ಮ ಸೀತು ಬರೆದಿದ್ದಳು, ಎರಡು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸೀರೆ ಕಳಿಸ್ತೀನಿ ಅಂತ. ಇದರಲ್ಲೊಂದೇ ಇದೆಯಲ್ಲ” ಅಂತ ಕೇಳಿದರು. ಗಂಟು ಕಟ್ಟೋವಾಗ ಏನಾದರೂ ಮರೆತಿರಾ ಅಂತ ನನ್ನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿನೋಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. “ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅಂತ ಕೂಡ ನನಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಮ್ಮ ಇದನ್ನು ತೊಗೊಂಡು ಹೋಗಿಕೊಡು ಅಂದರು. ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ ಎಂದೆ.

“ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಹಾಗೆ ತಪ್ಪುಮಾಡುಲ್ವಲ್ಲ” ಅಂದರು ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು. ಇವರ ಹುಡುಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡೋತಪ್ಪುಗಳು ಇಲ್ಲಿರೋ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿ. ತಪ್ಪುಮಾಡಿದವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಕಳಕೊಂಡೋರು ಎಲ್ಲರೆದುರಿಗೂ ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳೋದು.

“ಹಳದಿ ಒಡಲಿನದೊಂದು ಸೀರೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನ ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಅಂತ ತಿಳಿ ರೋಜಾ ಬಣ್ಣದೊಂದು ಕಳಿಸ್ತೀನಿ ಎಂಟು ಗಜದ್ದು ಕಳಿಸ್ತೀನಿ, ಮೈತುಂಬಾ ಉಟ್ಟುಕೊಬಹುದು ಅಮ್ಮಾ ಅಂತ

ಸೀತು ಬರೆದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಆರು ಗಜದ ಸೀರೆ ಇದೆ ಯಲ್ಲಾ ಎಂದರು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರು.

ಆಗ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರನ್ನು ಅಳತೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದೆ. ದಿಟ! ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು. ಆರುಗಜದ ಸೀರೆ ಅವರನ್ನು ಒಂದುವರೆಸುತ್ತು ಸುತ್ತಬಹುದು ನೆರಿನೆರಿಗೆ ಉಡಬೇಕಾದರೆ, ಭದ್ರವಾಗಿ ಉಡಬೇಕಾದರೆ ಎಂಟು ಒಂಭತ್ತುಗಜ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಹತ್ತುಗಜ ಆದರೆ ಕಚ್ಚೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದೆನ್ನಿಸಿತು. “ದಿಟಮ್ಮ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು. ಸೀತಕ್ಕ ಯೋಚಿಸಿ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗ್ಯಾಕೆ ಮಾಡಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ” ಎಂದೆ, ಮರುಕ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ.

ನಾನು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರನ್ನು ನೋಡಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ, ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ ಬಂದಿದ್ದಿರ ಬೇಕು. “ಇವನ್ಯಾರು? ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸುತ್ತಳದೆ ನೋಡಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತೋ ಏನೋ? ಅವರೇ ಬಲ್ಲರು. ಅಂತೂ ಕುಹಕದಿಂದ ಇನ್ನು ಯಾರ್ಯಾರು ಬೊಂಬಾಯಿಂದ, ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಗಂಟುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಲಪಿಸಲು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಗಂಟನ್ನು ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಿರ ಬಹುದೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಸಂಪತ್ತಿಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ಅವರ ಹಣೆಯಮೇಲಿದ್ದ ನಾಮ ಒಂದೇ! ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ದೇವರ ಪಾದದ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವ ಆ ಬಿಳಿ ನಾಮಗಳೇ ಅವರ ಐಶ್ವರ್ಯ. ಬಡ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಪಡೆದವನ ಕೈ ಹಿಡಿದ, ಮಗಳು ಸೀತಕ್ಕನೇ ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತು ಮೊದಲ ಸಂಪತ್ತಾದ ನಾಮ ಸಾವಿರ ಕಾಲಿನಂತೆ ಮುದುರಿತ್ತು ಕೋಪದಿಂದ ಹಣೆಯಮೇಲೆ. ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತಾದ ಸೀತಕ್ಕನ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತು.

“ನಾನೇನು ಅಂಚಿ ಜವಾನ ಅಂದುಕೊಂಡಿರೇನಿರೇ! ಏನೋ ವಿನಯದಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಸೀತಕ್ಕ ಕೇಳಿದರು; ಈಗಂಟನ್ನು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನಿಗೆ ತಲಪಿಸ್ತೀರಾ ಅಂತ. ನಾನೂ ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ತಂದು ತಲಪಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಧೂರ್ತ ನಾನು, ಮಂಕನಾನು ಅಂತ ಅರ್ಥಬರೋ ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತಾಡ್ತೀರಲ್ಲ” ಎಂದು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿರುಸಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಆದರೂ ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಕೋಪ ಇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಅವಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಂಡ ವರು ಯಾರಾದರೂ ಯಾಕೆ ಟೀಕೆಮಾಡಿ ನೆನಪುಕೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಸಬೇಕು

ಎಂದೋ ಏನೋ ಅವರಿಗೆ ರೇಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೇ ನನ್ನ ಕೋಪ ಅವರ ಕೋಪವನ್ನು ಇಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

“ ಸೀತೂ ಕಡದಾಶಿ ಅಡತ್ಯೊಂಡ್ವಾಡೀ ” ಎಂದು ಹುಕುಂಕೊಟ್ಟರು. ಹುಕುಂ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ನಾಮಗಳು ಸೆರೆದು ನಿಂತಿದ್ದುವು. ಜೋಡಿ ತುಫಾಕನ್ನು ಬಾರಿಸುವಮುನ್ನ ಗುರಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಂತೆ, ಅವರ ಬಿಳಿನಾಮಗಳೆರಡು ನಿಮಿರಿ ನಿಂತಿದ್ದುವು.

ಅವನ್ನು ಕಂಡ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರು ಬೆದರಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಮಗಳು ಬರೆದಿದ್ದ ಕಾಗದವನ್ನು ಧಸಭುಸ ಉಸಿರಾಡುತ್ತ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು ಸಂಪತ್ತೈಯಂ ಗಾರ್ಯರ ಕೈಯಿಗೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ನನಗೆ ದೂರದಿಂದ ನೀಡಿದರು ನನಗೂ ಕೋಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ನಮಾಜ್ ಮಾಡೋ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಯನ್ನೇ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೆಡವಿಕೊಂಡವನಂತೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನ ಬೀದೀಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸೀತಕ್ಕನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಹೋಗಿ, ಅಪಕ್ಷಾತಿಯನ್ನೇ ತಲೆಮೇಲೆ ತಂದುಕೊಂಡಂತಾಗಿತ್ತು. ಕೋಪಬಂದಿತ್ತು. ಕೋಪಬಂದಾಗ ಮಾತಾಡುವುದು ಕ್ಷೇಮವಲ್ಲ. ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಮಸೆಯುತ್ತೆ ಅಂತ ನೀತಿ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇ ಆ ಕಾಗದ ಬಿಡಿಸಿದೆ. ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಓದಿದೆ. ಓದುತ್ತಾ ಓದುತ್ತಾ ಕೋಪ ಇಳಿಯಿತು. ನಗುಮುಖ ವಾದೆ.

“ ಅಮ್ಮಾ! ನಂದೇ ತಪ್ಪು ಅಲಮೇಲಕ್ಕಾ ” ಎಂದೆ.

“ ಅಯ್ಯೋ! ನಂದೇ ತಪ್ಪು ಸಂಪತ್ತೈಂಗಾರ್ರೇ ” ಅಂದೆ.

“ ಈಗಲಾದರೂ ತಪ್ಪು ನಿಮ್ಮದು ಅಂತ ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲ ” ಅಂದರು ಸಂಪತ್ತೈ ಯ್ಯಂಗಾರ್ರು.

“ ತಪ್ಪು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಈಗ ಸರಿಮಾಡುಕ್ಕಾಗುತ್ತೈ ” ಎಂದು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರು ಕೇಳಿದರು.

ತಪ್ಪು ಗೊತ್ತಾಯ್ತು, ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ರೇ? ಸರಿಮಾಡೋದು ಸುಲಭ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನೋರೇ! ಸೀತಕ್ಕ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ.

ಬೊಂಬಾಯಿ ಸೀರೆಜತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫೀಸ್ ಕುಮಾರಯ್ಯ ನವರ ಕೈಲಿ ಕಳಿಸ್ತೀನಿ ಅಂತ ಸೀತಕ್ಕ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸೀತಕ್ಕನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾನಕ ಪೂಜೆಗೆ ನನ್ನ ಕರೆದಿದ್ದಾಗ ಅವರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗೋವರಿದ್ದರು ಅವರ ಕೈಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗಂಟನ್ನು ಕಳಿಸ್ತಾರೆ ಅಂತ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ.

ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಗಂಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅಲಮೇಲಮ್ಮನಿಗೆ ತಲಪಿಸ್ತೀರಾ ಅಂತ ಹೇಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪಕವೇ ನನಗೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದೆ. ಈಗ ನೆನಪಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಸಿರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಾಳಲ್ಲಾ ಅವಳ ಹೆಸರೂ ಅಲಮೇಲು ಅಂತ. ಸೀತಕ್ಕನ ಬಾಣಂತನದಲ್ಲಿ ಆಕೇನೇ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಂಗ ಳೆರಡು ಒಗೆದಿದ್ದು. ಅವಳಿಗೆ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ನಂದೇ ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಆ ಗಂಟು ಕೊಡಿ. ನಾನೇ ತಿರುಗಿ ವಾರಣವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಸಿರೆಯವಳಿಗೆ ತಲಪಿಸ್ತೀನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಅವರಿಬ್ಬರ ಮುಖವೂ ಪ್ರಸನ್ನವಾಯ್ತು. “ಹಾಹಾ....ಗೇೇೇ” ಅಂತ ರಾಗ ವಾಗಿ ಅಂದರು ಅಲಮೇಲಮ್ಮನವರು ತೆರೆದ ಗಂಟನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

“ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫೀಸ್ ಕುಮಾರಯ್ಯನವರು ಹಿಂತಿರುಗ ಬಹುದು. ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಕತ್ತಿ ಸತ್ತರೆ ಪಾಳುಗೋಡೆ ಅಂತ ಬಂದ ಸಂಜೆ ಇಸ್ಪೀಟಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತಕ್ಷಣ ಅವರನ್ನ ಅಟ್ಟತೀನಿ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಗ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

“ಬಂದಕೂಡಲೆ ಕುಮಾರಯ್ಯನವರನ್ನ ದಯಮಾಡಿ ಕಳಿಸ್ತೀರಲ್ಲವೇ?” ಅಂತ ಮುಖದ ಅಡ್ಡಗಲ ನಗು ತೋರುತ್ತಾ ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಆಗ ಅವರ ನಾಮದ ಉದ್ದ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅಗಲ ಎಷ್ಟು ಪಸರಿಸಿತ್ತು ಅಂತ.

* * * *

ಸುಳ್ಳನ್ನೇನೋ ಹೇಳಿದೆ ದಿಟ. ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫೀಸ್ ಕುಮಾರಯ್ಯ ನವರು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಬಂದೇ ಇತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಅವನನ್ನು ಹೋಗಿ ಕೇಳಲಿ. ಆ ಕುಮಾರಯ್ಯನ ಕೋಪ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಮುಸಿಕುಡಿಕೇಲೇ ಸಂಪತ್ತೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ನಾಮಕ್ಕೆ ಮುಸಿ ಹೊಡೀತಾನೆ. ಅನುಭವಿಸಲಿ.

ನಾನೇನೋ ನಮ್ಮನೆ ಮುಸಿರೆಯಾಕಿ ಅಲಮೇಲುಗೆ ಸೀತಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟ ಈ ಸೀರೇನ ಕೊಡು ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳಂದಳು ನೀವೆ ತಂದೋರು ನೀವೇಕೊಡಿ ಅಂತ ನಾನೇ ಕೊಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮುಸಿರೆ ಯಾಕಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಸೀತಕ್ಕ ಕಳಸಿರಬಹುದು ಅಂತ.

ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಕು ಆಗ ದೇವರೂ ನಮ್ಮ ಹಣೆ ಮೇಲೆ ಪಾದ ಇರಿಸಿ, ಹರಸ್ತಾನೆ.

—“ಅಂಚೆ ಆಫೀಸ್ ಕುಮಾರು”

ಗೃಹಿಣಿಯ ನವ್ಯ ಗೋಳು

ಅರಂಭ :

ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕು ಮನೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ
ಪಚ್ಚೆ ಬೇಕೆ ಎಂದ ಜವಹರಿ ಕಣ್ಣ ;
ಮಚ್ಚೆ ಬಲಗೈದು ನಿಮ್ಮದು ಕರಿಯದು
ಅದೇನು ಅದೃಷ್ಟವೋ ನನಗಂತೂ ತಿಳಿಯದು ;
ಅಲಾರಂ ಹೊಡೆಯಿತು ಘಂಟೆ ಮುಂಜಾನೆ ಆರು
ಗಾಂಧಿ ಬಜಾರಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಯಾರು ?
ಏಳಿರಿ, ಏಳಿರಿ ಬೇಗನೆ
ಕೋಳಿ ಕೂಗಿತು ಆಗಲೇನೆ
ಮೂರನೆ ಮಗಳೂ ಅತ್ತಳು ಆಗಲೇ
ವರನನು ಹುಡುಕ ಹೋಗಬೇಡವೇ (!!)
ತನ್ನಿರಿ ತನ್ನಿರಿ ರುಚಿ ತರಕಾರಿ
ಐ ಎಮ್ ವೆರಿ ಸಾರಿ
ಬಟಾಣಿ ಬೆಂಡೆ ಬೂದಗುಂಬಳ
(ಜೀವನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೂ ಕುಂಬಳ)
ಬಯ್ಯಬೇಡಿರಿ ಸದ್ಯ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಬಂದಾಗ
ಈ ಓದು ಏಕೆ ಬರಿ ರಾಗ-ವಿರಾಗ

ಮುಘೈ :

ಇಲ್ಲೋ ಉರಿಯದ ಒಲೆ ;
ಮದುವೆಯಾದಮೇಲೆ
“ ತಾರೂರಲಿಯೂ ತಾವಿಲ್ಲ
ನಾನೇನು ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಲಿಲ್ಲ ”

(ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು

ಏಕೆ ಈ ಕೆನ್ನುತ್ತು ?)

ಎದ್ದಮೇಲೆ

ಮುತ್ತು ಕದ್ದ ಮೇಲೆ ;

“ ಹೊರಡರಿ ಹೊರಡಿರಿ ಆಫೀಸಿಗೆ ”

ಬರುವಾಗ ತನ್ನಿರಿ ಸಿಲ್ಕ್ ಸೀರೆ ನನಗೆ ”

ಕುಡಿಯಿರಿ ಕಾಫಿ

ತವೈಲ್ಲಾ ಮಾಫಿ

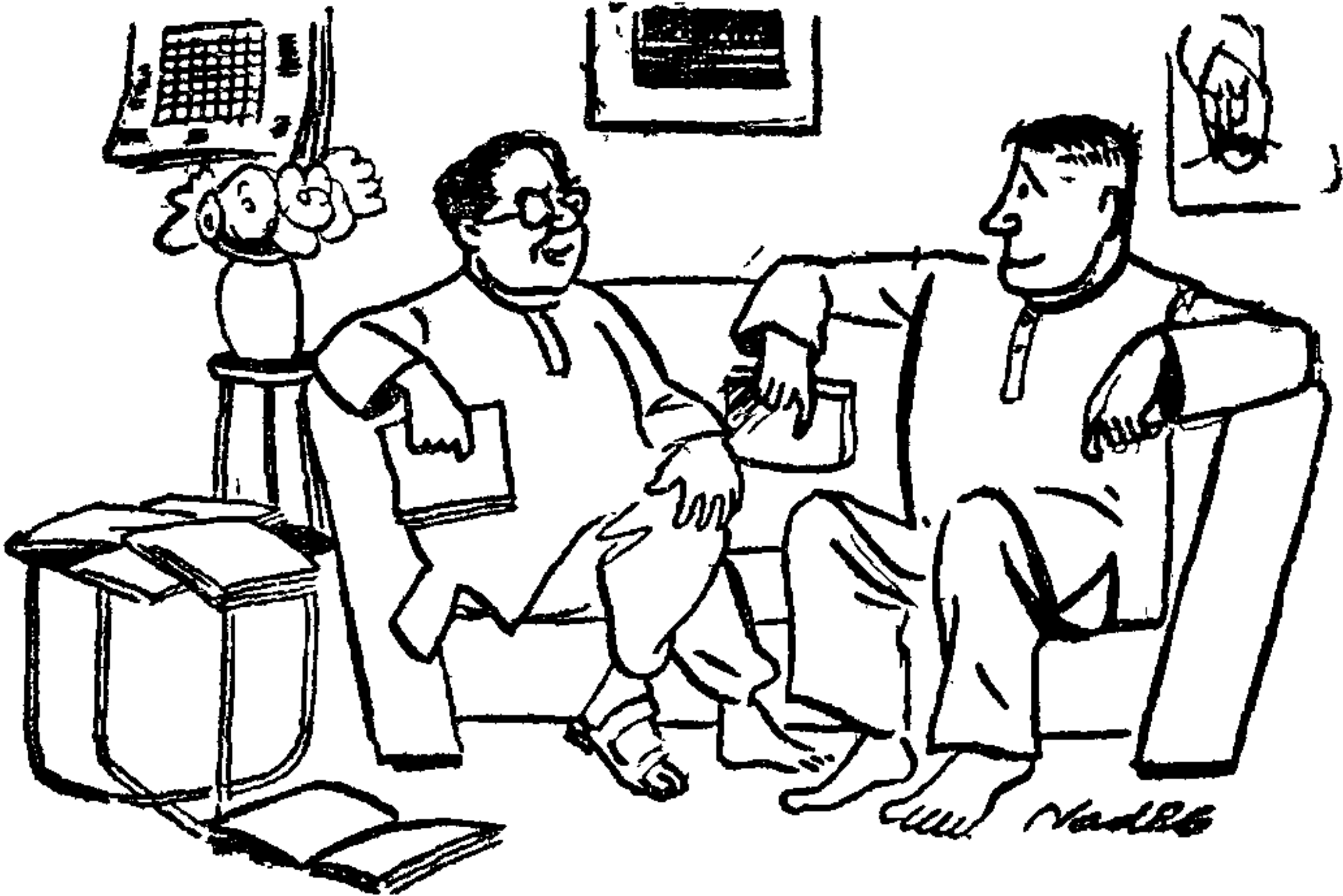
(ಯಾರದು ;)

ತೀರ್ಪು :

“ ಇಹಪರದಲಿ ಜಗಜಟ್ಟಿ ಯಾರಣ್ಣ

ಅದು ಹೇಗೆ ಮರೆತನೋ ನಿಮ್ಮ ಡಾ|| ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ”

“ ಅನ್ನಾವಕ್ರು ”

ಎನನ್ನಾಯ ಅಂದ್ರೇ ! ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕತ್ತಿಗೆ ೬೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ
ಕೊಟ್ಟಂತಲ್ಲ ನನ್ನ ವಿಮಾ ಬೆಲೆಕೂಡ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲವಲ್ಲ !!

ಗಾಂಪರ ಗುಂಪು

“ ಪೇಕ್ಸ್‌ಪೀರ್‌ನ ಊರಲ್ಲಿ ”

ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಕೋಚ್‌ಸ್ಟೇಷನ್ ಎಂಬ ಅಗ್ನಿ ಭಯಂಕರ ದೊಡ್ಡ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡು ಬಕಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಂ ಅರಮನೆಯ ಕಸ್ತಿಯಲ್ಲುಂಟು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಎಲ್ಲ ಊರುಗಳಿಗೂ (ಬಸ್ಸುಗಳು) ಕೋಚುಗಳು ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮೂರ ಕಲಾಸಿಪಾಳ್ಯದ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನ ಕತ್ಯಗಳು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ವ್ಯಾಸೆಂಜರುಗಳ ಕರ್ಮ ಕೊಂಚ ತೀರಿತು. ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದೊಡ್ಡ-ಹಸಿರು-ನೀಲಿ-ಕೆಂಪು-ಬಿಳಿ-ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣಗಳ ಭಾರೀ ಬಸ್ಸುಗಳು ಲಂಡನ್ನಿನ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ದೂರದ ಪಯಣಿಕರನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಲೋ-ಹೊತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಲೋ ಇರುತ್ತವೆ.

ಮುಂಜಾನೆ ಹೊಗೆಯಂತೆ ಹರಡಿದ ಮಂಜಿನ ನಡುವೆ ತೂರಿಕೊಂಡು ಗಾಂಪರೊಡೆಯರು ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ ದೊರ್ರಾನಿಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ನೆಲ ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಇಳಿದು-ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಕೋಚ್ ನಿಲುತಾಣಕ್ಕೆ ವೈಭವ ದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲ-ಗಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮಂಜು ಬಹು ಮೋಹಕವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಚ್ಚಗೆ ಕಂಬ್ಬಿಕೋಟು-ಉಣ್ಣೆ ಮವ್ಲರ್ ಓವರ್‌ಕೋಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನ ಧರಿಸಿದ ಗುರು ಗಾಂಪರು ದೊರ್ರಾನಿಯನ್ನು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ತೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಲಂಡನಿಗರು “ ಯಾರಿವರು ವರಹರೂಪಿಯೋ-ಮೇಣ್ ಭೂರಿ ಭೂತವೋ ” ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಾ ನೆಡೆ ದಿದ್ದರು. ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತೆ ಬಂದು ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಸೇರಿದರು.

ಇಲ್ಲಿನ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ತೀರ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡಿತು ಗಾಂಪರ ಗುಂಪಿಗೆ. ದೊಡ್ಡ ಹೆಂಡೆ-ಜಮಖಾನ ಹರಿದ ಗಂಟು-ಹಳದಿ ಡಮಾರ್ ಟ್ರಂಕುಗಳನ್ನು ಹೊರಲು ಈ ಹಳೇ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆಗಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಕೇಳುವ ಕೊಂಗ ಕೂಲಿಗಳ ಕೆತ್ತಾಟ ಇಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

“ ಯಾರ್ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಳ್ಳಿ-ಚಿಕ್ಕಾಪುರ-ತೊಕ್ಕಿನೂರು-ಪಕ್ಕನಕೇರೇ ”-ಎಂದು ರಾಗವಾಗಿ ಕೂಗುವ ಕಂಡಕ್ಕರುಗಳ ಕೂಗಿಲ್ಲ. “ ಬನ್ನಿ ಪುಂಗನೂರ್-ಎಯ್ ಕುಣೆಗಲ್ ” ಎಂಬ ಅಹ್ವಾನದ ಸ್ವಾಗತವಿಲ್ಲದ ಈ ಬೃಹತ್ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡು ಬರಡಾಗಿ ಕಂಡಿತು ಗಾಂಪರೊಡೆಯರಿಗೆ. ಬಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುವ ಕೂಲಿಗಳಿಲ್ಲ ಪಿಚಕ್ಕನೆ ಪಕ್ಕದವರ ಮೇಲೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ರಸ ಉಗುಳುವ ಹಳ್ಳಿಗರಿಲ್ಲ-ಛಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಸ್ಸುಗಳೂ-ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿದ್ದರೂ ಮೂಕ ಗೂಬೆಗಳಂತೆ ತಂಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸೊಗಸು-”

—ಎಂದು ಈ ನಿರ್ಜೀವ ಜನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮರುಗಿದರು.

“ಪ್ರಿಯಳೇ ದೊರ್ಸಾನೀ ಇಲ್ಲಿನ ಬಸ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲವೆ?-ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಬರೆದಿಲ್ಲವಲ್ಲ!”-ಬರಿಯ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿ 1, 2, 3, ಇತ್ಯಾದಿ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ನೇತು ಹಾಕಿದ ದೊಡ್ಡ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೇಳಿದರು. ಕರಿಯ ಬ್ಲೆಜರ್ ಸೂಟು ಹಾಕಿದ ಬಸ್ ಇನಿಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಶ್ರೀ ಬಕ್ಸೇಶ್ವರ ಮೋಟಾರ್ ಸರ್ವೀಸ್”

“S. W. M. S.”

“S. W. M. S. ಅಂದರೇನೋ? ಮಂಕಾ”

“ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮ ವಕ್ರಣೇಶ್ವರ ಮೋಟಾರ್ ಸರ್ವೀಸ್”

—ಒಂದೊಂದು ಸರ್ವೀಸುಗಳೇ ನಮ್ಮೂರಿನವು. “ಸರ್ವೀಸುಗಳಿವೇ ನಮ್ಮ ಮೂರು ಹತ್ತಾರು-ಏನು ಹೆಸರಿವು!!”-ಎಂಬಂತೆ ತಮ್ಮೂರ ಸರ್ವೀಸುಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆದೇವರುಗಳ ಹೆಸರು ಈ ಊರಿನ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿನ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

“ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಪ ಶಿಸ್ತು-ಅಂದ್ರೆ-ಶಿಸ್ತು-ಅಲ್ಲ ಷೇಷಪ್ಪ ಅಯರ್ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಟಿಕೆಟು ಅದೂ ರಿಟರ್ನ್ ಟಿಕೆಟ್-ಮುಂಜಾನೆ ಹೋಗೋದು ಸಂಜೆ ಬಂದುಬಿಡೋದು”

“ಹೌದು ನಮ್ಮೂರೊಳಗೂ ಹಿಂಗೇ ಮಾಡಬೇಕು”

“ಏನು ಮಾಡ್ತಿ ತೆಗೆಯೋ-ಕಾಲಿಯೋರು ಗಂಟುಮೂಟೆ ಕಿತ್ಕೋತಾ ಇರಬೇಕು-ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಗ್ವಾಗರೀತ ಇರಬೇಕು-ಭಿಕ್ಷಾದವರು ಕೈ ಒಡ್ಡುತಾ ಇರಬೇಕು-ಜಗಳಗಳಾಗ್ತಾ ಇರಬೇಕು ಅದಿದ್ದರೇ ಮಜ”

—ಗುರು ಗಾಂಪರಿಗೆ ತಾವು ದೊರ್ಸಾನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆಗ ಉತ್ತರಿಸಲೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದ ಈ ಉತ್ತರ ಕುಮಾರರಂತಹ ಶಿಷ್ಯಕುಮಾರರು ತಮ್ಮ ಕಾಡುಹರಟೆಯಿಂದಲೇ ಕಾಡುತ್ತಿರುವರಲ್ಲಾ ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದರು.

“ಎಲೈ ಉತ್ತರಕುಮಾರರಾಗಿದ್ದರೂ ದಶಕುಮಾರರಂತೆ ಎಗರಲಾಡುವಿರಿ-ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಲ್ಲ-ತಿಳಿದವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಲ್ಲ-ಸಾವೀಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿರೋದು ಗೊತ್ತೆನ್ನೋ?-ಆಂ-ನೀನು ಹೇಳೋ ಮಡೆಯ”

“ಷೇಕ್ ಪೀರ್ ಅನ್ನೊ ಮುಸಲ್ಮಾನ ನಾಟಕಕಾರನ ಮಸೀದಿಗೆ ಗುರುಗಳೆ”

“ಮಂಕಾ-ವ್ಹಾಟ್ ಈಸ್ ಯುವರ್ ಅನ್ಸರ್?”

“ಸರ್-ಗುರ್, ಶೇಷಪ್ಪಯ್ಯರ್ ಎಂಬ ಅಯ್ಯರರ ಹೋಟಲಿಗಿರಬಹುದೆ?....”

“ಬ್ರೆನ್ ಲೆಸ್ ಬೆಗ್ಗರ್ಸ್....ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋ-ರೋಮಿಯೋ ಮತ್ತು ಜೂಲಿಯೆಟ್ ಎಂಬ ಅನುರ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ನಾಟಕ ಬರೆದ ನಾಟಕಕಾರ ಷೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್ ನು ಹುಟ್ಟಿದ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟದ್ದೇನೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು?”

“ಅದೇ ಸಾರ್ ನಾನೂ ಹೇಳ್ಬಿಕೊಂತ ಇದ್ದದ್ದು....ರೋಮಿಯೇ-ಜೂಲಿ ಯೆಟ್....”-ಎಂದು ಗುರುಗಳನ್ನೂ ಅವರ ತೋಳಿಗೆ ತೆಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ದೊರಸ್ಸಾನಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ವಿಂಕು ಮಾಡಿದ ಮರುಳ.

“ಷಟ್ಪ್....ಪ್ರಿಯ ದೊರಸ್ಸಾನಿ-ಇಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಗುರು ಗುಹೇಶ್ವರ ಮೋಟಾರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ನಂತಹ ಸರ್ವಿಸುಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಮೋಟಾರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ವ್ಯಾಪಾರಾಂದೆ”

“ಮಂದಾರ ಕುಸುಮದ ಹುಡಿಯ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಫೇಸ್ ಪಾಡರಿನಿಂದಲೇ ಸಿಂಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಂದಭಾಗ್ಯ ಸುಂದರಾಕಾರ ಅರವಿಂದ ವದನನೇ....ಕೇಳು ಇಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಅಂಡ್ ವೈಟ್, ರೆಡ್ ಅಂಡ್ ಬ್ಲೂ ಗ್ರೀನ್ ಕೋಚ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಂಪನಿಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಹೆಣಕೆ ಯುಂಟು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಾದರೂ ಯಾವ ಊರಿ ನಿಂದಲಾದರೂ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಕನೆಕ್ಟ್ ಕೊಡ್ತಾರೆ ಈ ಕೋಚ್ ಸರ್ವಿಸಿನವರು. ರೈಲಿಗಿಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆ....ಅದರೆ ರೈಲಿಗಿರುವ ವೇಗ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ-ತಡವಾದರೂ ಪ್ರಯಾಣ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತೆ”

“ಅಂದರೆ ನೋಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವೇ ಇದೆ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಗಳೂರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೊರಟರೆ ಆರುಗಂಟಿಗಳಾದರೂ ಬೇಕು”-ಗುರೂಜಿ.

“ಗುರುಗಳೇ ಆರುಗಂಟಿ ಗೂಡ್ಸ್ ರೈಲಲ್ಲಿ-ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್ ಎಳುವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೂ ಸೇರಿತು”-ಮಂಕ.

“ಮಧ್ಯೆ ಸೇತುವೆಗಳು ಮುರಿದರೆ ಕೆಲವೇ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗ ಸೇರಿದರೂ ಸೇರುತ್ತೇವೆ”-ಮರುಳ.

“ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಹೋದರೂ ಮಂಡ್ಯ-ಮದ್ದೂ ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿಂತು-ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೊರಟು ಪಶ್ಚಿಮ ವಾಹಿನಿಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಮರಕ್ಕೆ ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತವೆ” ಮಡ್ಡಿ ಹೇಳಿದ.

ಹೌದು ಹೌದು ಪಶ್ಚಿಮವಾಹಿನಿ ಹತ್ತಿರ ಸತ್ತರೇ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ ವೆಂದು ಆ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.”

“ನೀವುಗಳು ಹೇಳೋದು ಈ ಮಹಾ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ನಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳೇ ಆಗೋಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ತರಹ ಹೇಳ್ತೀರಲ್ಲಾ-ಇಲ್ಲೇ ಕಾರು ಲಾರಿ-ಟ್ರಕ್ಸ್-ಬಸ್ಸುಗಳು ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಉಂಟು-ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವೇಗವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಟ್ಟು ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಂಡ ದುರಂತ ಕತೆ ನಾವು ವೇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವುದಿಲ್ಲವೆ?—“ ಢಿಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಉಂಟು”-ಎಂದು ಮಂಕ ಹೇಳಿದ.

—ಗಾಂಪರ ಗುಂಪಿನ ಟೀಕೆಗಳ ಸುರುಮುಳೆ ಆಯಿತಲ್ಲದೆ ಆ ಊರಿನ ವಿಷಯ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೊರಸ್ಸಾನಿಗೆ ಮಾತಾಡಲೇ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ

ಜೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಊರಾದ “ಸ್ವಾಡ್‌ಫರ್ಡ್ ಅಪಾನ್-ಏವನ್”ಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸು BAY ನಂ ೧೧ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿತೆಂದು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ. ದೊರಸ್ಸಾನಿ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಇವರ ಯಾತ್ರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಬಹಳ ಈ ಮಂದಿಗೆ. ಎಂಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲೇ ವಿಚಾರಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಸ್ಸು ಟಿಕೆಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ತಯಾರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲರೂ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದರು. “ಬಸ್ಸಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾಗೇಜ್ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸೂಟ್‌ಕೇಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಜಾಗ ಉಂಟು. ಇಲ್ಲಿನ ಬಸ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಏನೊಂದನ್ನೂ ಹೇರುವುದಿಲ್ಲ.”-ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ದೊರಸ್ಸಾನಿ. ಬಸ್‌ಸ್ವಾಂಟಿನ ನಡುವೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಡಿಯಾರ ಅವತ್ತಿನದೇ ಟೈಮನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಂವರ ಗುಂಪು ಬಸ್ಸಲ್ಲಿ ಕೂತಾಗ ಕಾರಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವವೋ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಹೊಂದಿತು. ಮೆತ್ತೆ ಹಾಕಿ ಸೋಫಾದಂತಹ ಮಕಮಲ್ ಹೊದಿಕೆ ಹೊಚ್ಚಿದ ಆಸನಗಳು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಮೆತ್ತಗಿರುವ ಜಮಖಾನೆ-ಸೀಟಿನ ಮುಂದೇ ಎದುರುಸೀಟಿನ ಹಿಂಬದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿದ ‘ಆಷ್‌ಟ್ರಿ’ ಏರೋಪ್ಲೇನಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿದ್ದವು.

“ಮಂಕಾ ಇಲ್ಲಿನ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ....”

“ಹೌದೆ! ನಮ್ಮೂರ ಲಕ್‌ಷ್ಮರಿ ಬಸ್‌ಗಳೂ ಹೀಗೇ ಇವೆಯಂತೆ”

“ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ Luxury ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಕೂಲ ಎಂದೆನ್ನೋಣವೆ?”

—ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸ್ಸು ಹೊರಡುವ ಮುಂಚೆ ಡ್ರೈವರನು ಬಂದು ಎಲ್ಲರ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟು-ಒಂದು ಪ್ಯಾಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಇದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಣಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನು ಬಂದು ಅವನೂ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ರೈಟ್ ಹೇಳಿದ. “ಇದೇನು ಕಂಡಕ್ಟರನಲ್ಲಿ-ಅವನಿಲ್ಲದ ಬಸ್ಸು ಒಂದು ಬಸ್ಸೇ....” ಎಂದು ಪೇಚಾಡಿಕೊಂಡ ಮುಠಾಳ.

ಬ್ಲಾಕ್ ಅಂಡ್ ವೈಟ್ ಸರ್ವೀಸಿನ ಆ ಭಾರಿ ಬಸ್ಸು ಡ್ರೈವರಿನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತ್ರ ಬಾಗಿಲುಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮೂರಿನಂತೆ ಹಿಂದೆ ಕಂಡಕ್ಟರನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪೇಚಾಡುವುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಡ್ರೈವರನೊಬ್ಬನೇ ಇಡೀ ಬಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಪೂರೈಸುವನು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗಲೂ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಇಳಿಯುವವರಿದ್ದರೆ-ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಾನು ಇಳಿದು ಇಳಿಯುವವರು ವಯಸ್ಸಾದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು-ಹಿಂಬದಿಯ ಲಗೇಜ್ ಇಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಇಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು-ಅವರಿಂದ “ಟಿಪ್” ಬಾಬತ್ತು ಒಂದೋ ಅರ್ಧವೋ ಪಿಲಿಂಗು ಅಂಗೈಗೆ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಸಲಾಂ ಹೊಡೆದು

ಥ್ಯಾಂಕ್‌ಯು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಗಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

ಗಾಂಪರೊಡೆಯರು ಡ್ರೈವರನ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲೇ ಕೂತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ದೊರ್ಸಾನಕ್ಕ ಕೂತಿದ್ದಳು. ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲಾ ಇವರಿಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಸಾಲಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದರು ಲಂಡನ್ನು ಮುಗಿಯುವುದೋ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೋ ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಆ ಬಸ್ಸು ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದು, ಅಲ್ಲಿ ಬಳುಕುತಿಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಗಡಿದಾಟಿ ಹಸಿರು ಹೊಲ-ಹಳ್ಳಿಯದನ-ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ ಹಂದಿಗುಂಪು-ದೂರದ ನಿಸರ್ಗದ ಚಲುವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ-ಸಾಗಿತ್ತು ಸ್ಟ್ರಾಟ್‌ಫರ್ಡ್ ಊರಿನಕಡೆಗೆ.

“ಪ್ರಿಯಳೇ ಈ ಸ್ಟ್ರಾಡಾಫರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿಯೇ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದೂ”

“ಹೌದು-ಮೈಡಿಯರ್, ಆ ಮಹಾ ನಾಟಕಕಾರನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಆ ಇಡೀ ಊರನ್ನೇ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಾಟಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳು....”

“ಆತ ಬಹಳ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-ಆದರೆ ಅವನೇ ಬರೆದಿದ್ದನೆಂದು ಏನು ಗ್ಯಾರಂಟಿ?”

“ಗುರುಗಳೇ ಯಾರಾದರೂ ಬರೆದಿರವಲ್ಲವ್ಯಾಕೆ ಅಂತೂ ಯಾರಾದರೂ ಬರೆದೇ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೆ-ಹಾಗೆ ಬರೆದವನೇ ಷೇಷಪ್ಪೈರನೆಂದು ನಾವೇಕೆ ತಿಳಿಯ ಬಾರದು?”

“ನೀನು ಮಹಾ ಶ್ಯಾಣಿತನದ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದೀಯಾಂತ ತಿಳಿದಿ ಏನು? -ಗುರುಗಳಿಗೇ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳೋಕೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ ಮುಠಾಳ-ಕೂಡು ಸಾಕು”-ಎಂದು ರಪ್ಪನೆ ರಾಚಿದಂತೆ ಕವಕ್ಕನೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಮಡೆಯ.

“ಡಿಯರ್ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ ಈ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಹರಟೆಗೆ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿ-ವಿಷಯ ತಿಳಿಸ್ಕೊಬೇಕಲ್ಲದೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರಂತೆ ತಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡಬಾರದು....ನೀನು ಹೇಳು ಪ್ರಿಯೆ....”

—ದೊರ್ಸಾನಿ ತಂದಿದ್ದ ಬುಟ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಜೊತೆ ಬ್ರೆಡ್ ಬೆಣ್ಣೆ ಟೊಮೇಟೊ ಸ್ಯಾಂಡ್‌ವಿಚ್-ಒಂದೊಂದು ಭಾರೀ ಸೇಬು-ಅರ್ಧ ಲೋಟ ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿದ ಮೇಲೇ ಅವರುಗಳು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿದ್ದು. ಸೊಗಸಾದ ಸೀಟು-ರಮ್ಯ ವನಸಿರಿ-ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿದಂತೆ ಬಸ್ಸಿನ ಭೋರಾಟ-ಸುಖ ವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಗುರುಗಳಂತೆ ದೊರ್ಸಾನಿಗೆ ಒರಗಿ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಚ್ಚರವಾದದ್ದು ಸ್ಟ್ರಾಫರ್ಡ್ ಊರು ಬಂದಾಗಲೆ. ಏವನ್ ನದೀ-ಸೇತುವೆ ದಾಟುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದರು.

ಏವನ್ ನದಿ-ಚಿಕ್ಕ ನದಿ ಅದು-ಯ ದಂಡೆಯಮೇಲೆ ಇರುವ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಊರು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಹುಟ್ಟಿದ ಊರಾದ್ದರಿಂದ ಖ್ಯಾತವಾಯಿತಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಹೊಸದುರ್ಗದಷ್ಟೇ ಅದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಗುರುಗಳೇ ಈ ಆಂಗ್ರೇಜಿ ಮಂದಿ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ವರಂಪರೆಯಾಗಿ ಇಂತಹ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಸೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ- ಹಾಗೇ ನಮ್ಮ ಕಾಳಿದಾಸ-ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪ-ಶೂದ್ರಕ-ರನ್ನ-ಪಂಪ-ಇವರು ಗಳಿದ್ದ ಜಾಗ ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಇಡಲಿಲ್ಲ? ”

ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಿಪರೀತ ನಗು ಬಂತು.

“ ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕು ಸಿಸ್ಯಾ-ಎನು ಭ್ರಮೆಯೋ ನಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನ-ಹಿಂದೂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಶೂದ್ರ-ಮರಾಠ-ಸಿಂಧಿ-ಅಂತ ನಾವುಗಳು ಜಗಳಾಡೋದು ಬಿಟ್ಟು ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಕೆಲಸ ನಾವ್ಯಾಕೆ ಮಾಡೋದು? ಅಲ್ಲ ಕಣೋ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು-ಆದಿಗಾಂಪರೊಡೆಯರು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದರು-ಕುಡಗೋಲಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಅದರ ಜ್ವರ ನಿವಾರಿಸಿದ್ದು-ಕುದುರೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಇದ್ದ ಕಾಡು ಯಾವ ದಂಡ ಪಿಂಡ ಕಾರುಣ್ಯ ದಲ್ಲಿದೆ-ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ಸುರಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಯ್ದಿದ್ದಾರೆ ಹೇಳು? -ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು-ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ-ಜಗಳ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಅಷ್ಟೆ....” ಸ್ಮಾರಕ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅವಸ್ಥಾರಿ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಗುಡುಗಿದರು ಗುರುಗಳು. “ ಊರಿಗೊಂದು ಸೀತೆಕೊಳ-ರಾಮರ ಬಂಡೆ-ಭೀಮಸೇನನ ಮರ ಇಲ್ಲವೇ-ಹಾಗೇ ಒಂದು ಪ್ರಶಸ್ತ ಅರಳಿ ಮರದ ಕೆಳಗಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗಾಂಪರ ಗುಂಪಿನ ಕಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರಾಯಿತು ಅಲ್ಲವೆ? ”- ಎಂದೂ ಹೇಳಿ ಖಾರ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇಳಿದರು. ಊರು ತಲುಪಿದಾಗ ಹನ್ನೊಂದು ಬಡಿದಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಂಡಿ ಹತ್ತಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕೊಂಡ ಡ್ರೈವರ.

ಅದೊಂದು ಜಾತ್ರೆ ಊರಿನಂತಿತ್ತು. ಗುಜು ಗುಜು ಸಂತೆ. ಸದಾ ಹೀಗೇ ನಂತೆ ಆ ಊರು ಆ ಊರಿನವರ ಜೀವನ ಹೀಗೆ ಹೊರ ಊರಿಂದ ಬಂದ ಯಾತ್ರಿಕರಿಂದಲೇ ಅಂತೆ. ಊರೇನೂ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ-ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಹೋಗು ತಿದ್ದ ಶಾಲೆ-ಅವನಿದ್ದ ಮನೆ-ಅವನ ಚರ್ಚ್-ಹೀಗೆ ಅವನ ಮಯವೇ ಆಗಿದೆ ಊರು.

ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಆನ್ ಹ್ಯಾತ್‌ವೇ-ಆಕೆ ಇದ್ದ ಗುಡಿಸಲ-ಅವರ ಕಾಲದ ಮಂಚ-ಅಡಿಗೆ ಒಲೆ-ಬರೆಯುವ ಮೇಜು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಒರೆಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ-

“ ಗುರುಗಳೇ ಏನಾದರೂ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬೀಗಹಾಕಿ ಒಂದು ಷಿಲಿಂಗೋ-ಎರಡು ಷಿಲಿಂಗೋ ಕಸಿದು ಹಣ ಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಗಟ್ಟಿಗರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ”

—ಎಂದು ಮಡೆಯ ಬಾಗಿಲು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಷಿಲಿಂಗಿಗೆ ಕೈ ಚಾಚು ತಿದ್ದವರನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಹೆಂಡತಿಯು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಅದೇ ಸ್ಟ್ರಾಟ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್‌ನ ಬಡಾವಣೆ ಘೌಟಿರಿಯಲ್ಲಿ.

ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಿಷಯ ವಿವರಿಸುವವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಕೋ ಅನ್ನೋದು ಸಹಜ ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ವಿವರ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಯದವಳೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕರೆದು “ಅಮ್ಮಾ ತಾಯಿ ಮಾರಮ್ಮ-ಈ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿಯಾ?”

—ಎಂದಾಗ ದೊರ್ರಾನಿ ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿದಳು. ಈ ಗಿರಾಕಿಯನ್ನು ಕುದುರಿಸಿ ದವನು ಮಡ್ಡಿ. ಆ ಗೈಡಿನಿ (ಗೈಡ್ ಎಂಬುದರ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ) ಈ ಗುಂಪನ್ನು ಅಮಿತಾನಂದದಿಂದ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಡೆದಳು. “ಜನ ಜನ ಜನ-ದನಗಳಂತೆ ಜನಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ ಎಂಬಂತೆ ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯ ಯಾತ್ರೆ ನೆಡೆದಿದೆ ನೋಡಿ ಈ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನು ಹುಟ್ಟಿದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಗೆ”—ಎಂದು ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಈ ಮಾತಿನ ವರಸೆಯಿಂದಲೇ ಇವಳು ಅಪ್ಪಟ ತಾಜಾ ಗೈಡಿನಿ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಳು ದೊರ್ರಾನಿ.

“ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಇಂತಹ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಕಂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಈ ನಾಟಕಕಾರ-ಈಗ ನೋಡಿ ಹೆಣಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಲಂಕಾರ-ಗುರುಗಳೇ ಇದ್ದು ವದ್ಯಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸತ್ತ ಹೆಣದ ಮೆರವಣಿಗೆ ನೋಡುವುದು ಪರಮಸುಖ”

—ಗುರುಗಳು ಇನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದೆನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ಮಂಕ.

“ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನೆ ತಾಯಿ! ಅಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕನಂತೆಯೇ ಇದೆ ನಿನ್ನ ಮುಖ-ಆಕೆ ಎಣ್ಣೆಗೆಂಪು ನೀನು ಬಿಳಿ ಅಷ್ಟೆ ವೆತ್ಯಾಸ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮಡ್ಡಿ.

“ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನುಂಟು ಗೆಳೆಯರೆ-ಗುಲಾಬಿಗೆ ಕಾಕಡ ಎಂದೊಡೆ ಗುಲಾಬಿಯ ಕಂಪಿಗೆ ಕುಂದೆ?....ವ್ಯವಹಾರನಾಮ ರೋಸ್....” ಎಂದಳು ಆ ಕೆಂಪಿ.

“ಗುರುಗಳೇ ಈಕೆಯ ಹೆಸರು ಗುಲಾಬಿ....ಅಕ್ಕಮಕ್ಕ ಅಂದರೆ ಈ ಚಲುವಿಗೆ ಕುಂದೆ?”—ಮಡ್ಡಿಯ ಟೇಕೆ. ದೊರ್ರಾನಿಯೂ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಯುಲ್‌ಬ್ರಿನ್ನರನ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ಯಾತ್ರೆಯಾದರೂ ಆಯ್ತುಲ್ಲ ಎಂದು ಬಂದಿದ್ದಳು.

“ಏಪ್ರಿಲ್ 26ನೆ ತಾರೀಖು 1564ನೆ ದಿನ-ಸ್ಯಾಟ್‌ಫರ್ಡ್-ಅಪಾನ್ ಎವನ್-ಚರ್ಚಿನ ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಮಗ ವಿಲಿಯಂ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್-ಎಂದು ಬರೆದಾಗ ಚರ್ಚಿನ ವಿಕಾರನ ಕೈ ನಡುಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಚಂಡ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರವೆನೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನೋಡಿ 1582ನೆ ನವೆಂಬರ್ 28ನೆ ದಿನಾಂಕ ತನಗಿಂತ 8 ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡವಳಾದ ಆನ್ ಹಾರ್‌ವೆ ಎಂಬ ಕನ್ಯಾಮಣಿಯನ್ನು 18 ವರ್ಷದ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಲಗ್ನವಾದ. ಇದೇ ನೋಡಿ ಆ ಮಹಾಪುರುಷನಿದ್ದ ಮನೆ....”

—ಎಂದು ಬಿಳಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಕರಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಎಳೆದ ಹಳೇಕಾಲದ ಒಂದಸ್ತಿನ ಸಾಧಾರಣ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು ರೋಸ್. ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಎರೆಡೆರಡು ಸಿಲಿಂಗ್ ಸುಂಕ. ಹಸಿರು ಟೆಕೆಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ರೋಸ್ ಆಕೆ ಹಿಂದೆ

ಮಡಿಯಾ ನೆಡೆಹ ಮಡ್ತಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಗುರುಗಳು ಅವತ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ದೊರ್ಸಾನಿ-ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ಇತರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗ ಹೀಗೆ ಕ್ಯಾ ನಿಂತಿದ್ದರು.

“ಗುರುಗಳೇ ಇಂಥಾದ್ದೇ ಹಳೇಮನೆ ಚಿಕ್ಕಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿ ದ್ದೀನಿ....ಯಾವನೋ ಅಂಗ್ರೇಜಿ ಕಾಫಿಪ್ಲಾಂಟರು ಇದನ್ನ ನೋಡಿ ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು....” ಎಂದು ಸತ್ಯ ನುಡಿದ ಮಂಕ.

“ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನೆ ನಡಿಯೊ ಮಂಕ....”

“ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನು ಜೀವಂತವಿದ್ದ ಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆ-ಅವನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ-ನಮಗೆ ದೊರಕಿರುವ ಆಸ್ತಿ ಎಂದರೆ ಮಾನ ವೀಯತೆ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಅವನ ನಾಟಕಗಳು ಶತಮಾನದಿಂದ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಉಳಿದುಬಂದಿವೆ.”

—ಎಂದು ಪೀಠಿಕೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಮನೆ ಹೊಕ್ಕಿತು ಗಾಂಪರಗುಂಪು. ಮಡ್ತಿಗೆ ರೋಸಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಆಕೆ ಅವನು ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರೀತಿಸಿ ವದೆ ತಿಂದ ಅಕ್ಕಮಕ್ಕನಂತೆಯೇ ಇದ್ದಳು. ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ ಅವಳ ಸಾಮಿಪ್ಯ ಬಿಡದೆ ಕೂಟ ಪಾಡರಿನಿಂದ ಆವೃತ ಆದ ಅವಳ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸುತ್ತಾ ಪುನುಗಿನ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಂತೆ ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದಿದ್ದ. ಮೆಟ್ಟಲು ಹತ್ತಿ ಮಹಡಿ ಏರಿದರು. “ಇದೇ ನೋಡಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೊಠಡಿ-ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಆ ಕಾಲದ ಉಡುಗೆ-ಹಾಸಿಗೆ-ಮಂಚ ಹೇಗಿದ್ದುವು!” ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದರಬಹುದೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಮನೆಯ ಒಪ್ಪವನ್ನು ಕಾದಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವನ ರೂಮು-ಅವನು ಬರೆದ ನಾಟಕಗಳ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ-ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಆ ಹಲಿಗೆಗಳು ಹರಡಿದ ಮಹಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿಸಿದಳು ಮೇರಿ

“ಅದೆಷ್ಟು ಜನ ರೋಮಿಯೋ-ಜೂಲಿಯೆಟ್ಟಗಳು ಈ ಮಹಡಿ ಹತ್ತಿ ಹೋಗಿರು ವರೋ-ಬ್ರಾಟರ್ಸ್-ಸೀಸರ್-ಅಂಟೋನಿ-ಕ್ಲೆಯೋಪಾತ್ರ-ಒಂದೆ ಎರಡೆ ಆತನ ನಾಟ ಕದ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವನೀಯ ಸ್ವಭಾವ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ-ಈ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳವರೂ ತಮಗೆ ಆ ಗುಣವಿದೆ ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ....”-ಎಂದು ಕಾವ್ಯಮಯ ತನ್ಮತೆಯಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದಳು ರೋಸಿ. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ “ಅಕ್ಕಮಕ್ಕತೆ”ಯನ್ನೇ ಕಂಡ ಮಡ್ತಿ.

“ಈಗ ಇಲ್ಲಿನ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟೀಸ್ ಮತ್ತು ಗಾರ್ಡಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಬರ್ಟ್‌ವೇಲ್ಸ್-ಎಂಬ ಸಮಿತಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ-ಏವನ್ ನದಿಗೆ ಮಾತು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಕವಿ ಚಿಂತಿಸು ತಿದ್ದು ದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತೀನೋ....ಈಗ ನೋಡಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮನೋ

ರಿಯಲ್ ಹಾಲ್ ಎಂಬ ಮಹೋನ್ನತ ರಂಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಹಾ ನಾಟಕಕಾರನ ಎಲ್ಲ ನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಹೆಸರಾಂತ ನಟ ನಟಿಯರು ಇಡೀ ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ನಾಟಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ನಾಟಕದ ರಸದೌತುಣ ಉಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ-ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ನಲ್ಲಿ ಅವನ ಎಲ್ಲ ನಾಟಕದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ-ಆ ಕಾಲದ ನಾಟಕದ ಉಡುಗೆ-ರಂಗಸಜ್ಜೆ ಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವಿರಂತೆ ನಡೆಯಿರಿ....”

—ಎಂದು ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿ ಕರೆದೊಯ್ದಳು-ಹೊಗುವ ಮುನ್ನ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸಹಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಬರೆದರು.

“ಕರುನಾಡ ದೇಶದ ಹಾಲಿ ಬೆಂದಕಾಳೂರು ವಾಸಿ ಗಾಂಪರ ಮಠಾದೀಶರ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರುತಿಗೆ ಮಂಕನ ಸಹಿ”—ಎಂದು ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಬಾರದೆಂದಲ್ಲ-ಅವರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಅರಿತವರು-ಈಗಲೂ ಬೇಜಾರಾದಾಗ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿ ಚೀಪುವರು.

ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ-ನಾಟಕ ಮಂದಿರ-ಆತ ಓದಿದ ಗ್ರಾಮರ್‌ಸ್ಕೂಲ್-ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರು. ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಅಲೆದರು ಹೋಟಲೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಿಂಡಿ ತಿಂದರು. ಗೈಡಿ ತೋಸಿಗೂ ಮಡ್ಡಿ ಊಟ ಹಾಕಿಸಿದ. ಊರುತುಂಬಾ ಮಾತು ತಿದ್ದ ನೆನಪಿನ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಂಡರು.

“1589-1590ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಬಂದ ಮೊದಲನಾಟಕ ಹೆನ್ರಿ ದಿ ಸಿಕ್ಸ್ತ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಡೆಯನಾಟಕ ಹೆನ್ರಿ 1612-13-ಹೀಗೆ 35 ಲೋಕ ಖ್ಯಾತಿ ನಾಟಕಗಳ ಜೊತೆ ಲಾವಣಿ-ಕಾವ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ-ನಾಟಕ ರಚನೆ-ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್-ಲಂಡನ್ನಿನ ಗ್ಲೋಬ್ ರಂಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಈತನ ನಾಟಕಗಳು ಬೆಳಗಿದವು-ನಾಟಕಮಂದಿರದ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ತರ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಮೊದಲಾದ ಇವನ ಜೀವನ-ಶತಮಾನ ಗಳುರುಳಿದರೂ ಜೀವನದಿಯಂತೆ ಬದುಕಿದೆ ನೋಡಿ ಅವನ ನಾಟಕಗಳು”

—ಎಂದು ಮಂಗಳ ಹಾಡಿದಳು ರೋಸಿ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿ ಮುಗಿಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಸಂಜೆಯಾಯಿತು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕವಿ ನಾಟಕಕಾರನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಮಾರಕ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ-ಅದರಿಂದಲೇ ಸಂಪಾದನೆಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದುಕೊಂಡು ವಾಪಸ್ಸು ಲಂಡನಿಗೆ ತೆರಳಿತು ಗಾಂಪರ ಗುಂಪು. ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ “ರೋಸಿ”ಗೆ ಮಡ್ಡಿ ಒಂದು ಸ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಗುಲಾಬಿ ಹೂ ಕೊಟ್ಟು. ಆಕೆ ಇವನಿಗೆ ಕೈ ಕುಲಕಿಸಿದಳು. ಹಿಡಿದ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ಮಡ್ಡಿಗೆ ಬಹು ವ್ಯಥೆ ಆಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿ ಹೊರಟಿತು ಗಾಂಪರ ಗುಂಪು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA

SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY

FAS

Koravanji, Sept. 1962

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ

(ತ ಮಿ ಳು)

ಕಾರಾಗಣ :—ಕಲ್ಯಾಣ್ ಕುಮಾರ್, ಎಂ. ಆರ್. ರಾಧಾ, ನಾಗಯ್ಯ,
ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರಿ, ರಾಜಶ್ರೀ ಮುಂತಾದವರು.

ಸಂಗೀತ :—ವಿಶ್ವನಾಥನ್ —ರಾಮಮೂರ್ತಿ.

—ವಿಕ್ರಮ್ ಪಂಚಿಕೆ—